

Pihtipudas 2015

taajaman osayleiskaavan arkeologinen
inventointi

Hans-Peter Schulz ja Jaana Itäpalo 4.1.2016

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologista inventointia Keski-Suomessa Pihtiputaan taajaman osayleiskaavan suunnittelualueella. Alueen koko on n. 1450 ha. Työn tilaaja on Pihtiputaan kunta. Työ tehtiin 3.11., 7.-8.11. ja 13.11; yht. 6 kenttätöypäivää. Maastotyöhön osallistuivat FM Jaana Itäpalo ja MA/FM Hans-Peter Schulz.

Kaavan alueelta tunnetaan 10 kivikautista asuinpaikkaa, kaksi moniperiodista asuinpaikkaa (mm. varhaismetallikautta ja rautakautta), kaksi kohdetta on luokiteltu mahdolliseksi muinaisjäännökseksi. Ainoa tunnettu historiallinen muinaisjäännös on 1600-1700-luvun asuinpaikka.

Inventoinnissa löytyi neljä uutta historiallisen ajan muinaisjäännöstä, jotka ovat kolme hiilimiiluryhmää ja tervahauta. Arkistolähteiden perusteella alueella oli 1700-luvun puolivälissä 7 taloa, joista vain yksi on pystytty varmuudella paikallistamaan.

Sisällysluettelo

	S.
1. Perustiedot.....	3
2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät.....	4
2.1. Esiselvitys.....	4
2.2. Maastoinventointimenetelmä.....	4
2.3. Tutkimushistoria.....	5
3. Geologia, topografia ja maisema.....	6
4. Esihistoriallinen maankäyttö.....	9
5. Historiallisen ajan maankäyttö.....	9
6. Tulokset.....	12
Yleiskartta.....	13
8. Kohdehakemisto.....	14
9. Kohdetiedot.....	15
10. Aineistoluettelo.....	62

1. Perustiedot

Inventointialue: Pihtiputaan taajaman osayleiskaavan alue, yht.14,15 km², pois lukien 3 aikaisemmin tutkittua aluetta (Madeharjun keskiosa, Ohtola ja Niemenharjun pohjoisosa, yht. 37 ha)

Tilaaja: Pihtiputaan kunta

Inventoinnin laji: Yleisinventointi

Työaika: Kenttätöaika 3.11., 7.-8.11. ja 13.11; yht. 6 kenttätöpäivää

Karttanumerot: TM35-lehtijako, P4412R, P4414L, P4421R, P4423L
vanha yleislehtijako, 3312 02, 03, 05, 06

Korkeus: n. 111 - 161 m mpy

Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto

Kopio raportista: Museoviraston arkisto (digitaalinen ja paperikopio). Keski-Suomen museo (digitaalinen kopio)

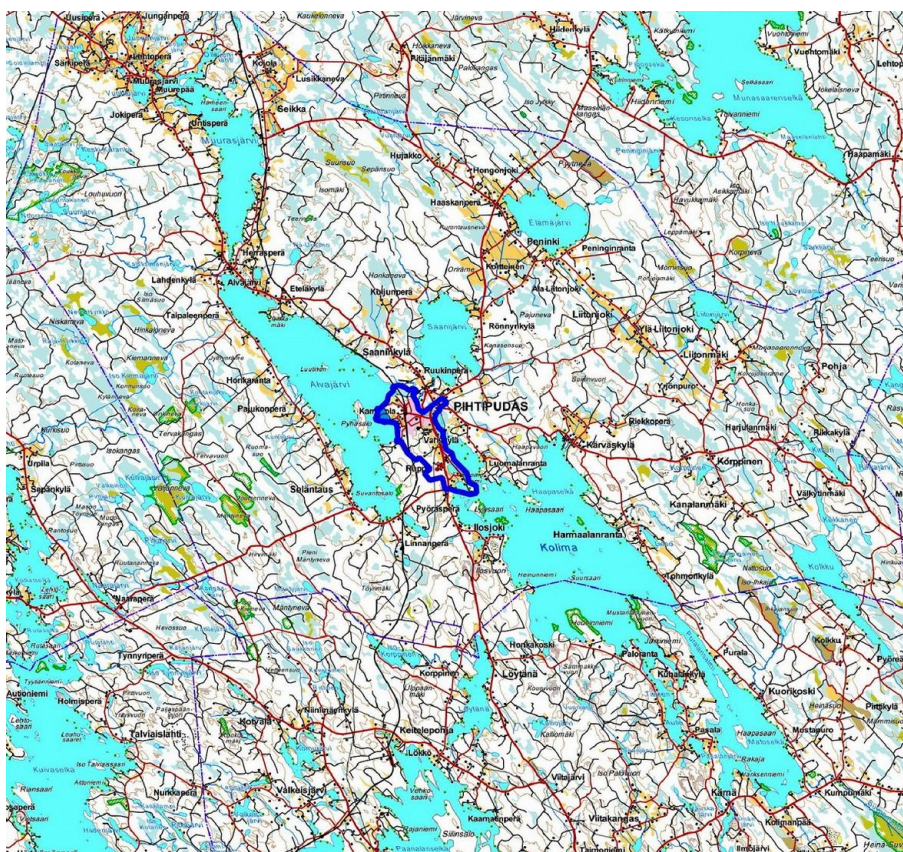
Aiemmat löydöt:

KM 2029:135 Gneissikivi (kovasin)
KM 12520 Kivikautinen asuinpaikkalöytö
KM 12589 Kivik. asuinpaikkalöytöjä
KM 13467 Kivik. asuinpaikkalöytöjä
KM 13887 Kivikautinen asuinpaikkalöytö
KM 15460 Asuinpaikkalöytö
KM 15461 Asuinpaikkalöytö
KM 15462 Asuinpaikkalöytö
KM 16166 Kalmistolöytö (?)
KM 16343 Kaivauslöytöjä.
KM 16344 Kaiv.löydöt
KM 16345 Kaiv.löydöt
KM 16422 Kaivauslöytöjä
KM 16653 Asuinpaikkalöytö
KM 16988 Asuinpaikkalöytö
KM 28366 Kourutaltoa
KM 29692 Kivikautiset asuinpaikkalöydöt
KM 30171 Asuinpaikkalöytöjä
KM 30802 Asuinpaikkalöytöjä
KM 30978 Asuinpaikkalöytöjä
KM 31502 Asuinpaikkalöytöjä
KM 32189 Asuinpaikkalöytöjä
KM 33600 Saviastianpala
KM 35090 Asuinpaikkalöytöjä
KM 35956 Asuinpaikkalöytöjä
KM 37295 Asuinpaikkalöytöjä
KM 37798 Asuinpaikkalöytöjä
KM 37848 Asuinpaikkalöytöjä
KM 37850 Asuinpaikkalöytöjä.
KM 38238 Asuinpaikkalöytöjä

Aiemmat tutkimukset:

1962 Anna-Liisa Hirviluoto, tarkastus
1963 C. F. Meinander, kaivaus
1963 Pirkko-Liisa Lehtosalo, kaivaus
1964 Ville Luho, kaivaus
1964 Ville Luho, kaivaus
1964 Leena Roine, inventointi
1992 Mirja Miettinen, tarkastus
1993 Mirja Miettinen, tarkastus
1994 Mirja Miettinen tarkastus
1996 Mirja Miettinen, tarkastus
1996 Timo Jussila, inventointi
1996 Mirja Miettinen, koeaivaus
1997 Mirja Miettinen, tarkastus
1997 Mirja Miettinen, koeaivaus
1998 Mirja Miettinen, koeaivaus
1999 Mirja Miettinen tarkastus
1999 Mirja Miettinen, kaivaus
2000 Mirja Miettinen, koeaivaus
2004 Mirja Miettinen ja Miika Kumpulainen, koeaivaus
2006 Timo Jussila, inventointi
2005 Miikka Kumpulainen, inventointi
2005 – 2007 Miika Kumpulainen ja Mirja Miettinen
koeaivaus
2007 Simo Vanhatalo, koeaivaus
2008 Vesa Laulumaa, koeaivaus
2008 Mirja Miettinen ja Miikka Kumpulainen, koeaivaus
2009 Miikka Kumpulainen, tarkkuusinventointi
2009 Simo Vanhatalo, koeaivaus

Inventointilöydöt: -

Kartta 1. Kaavan alueen sijainti, Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:250 000; 12/2015.

2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät

2.1. Esiselvitys

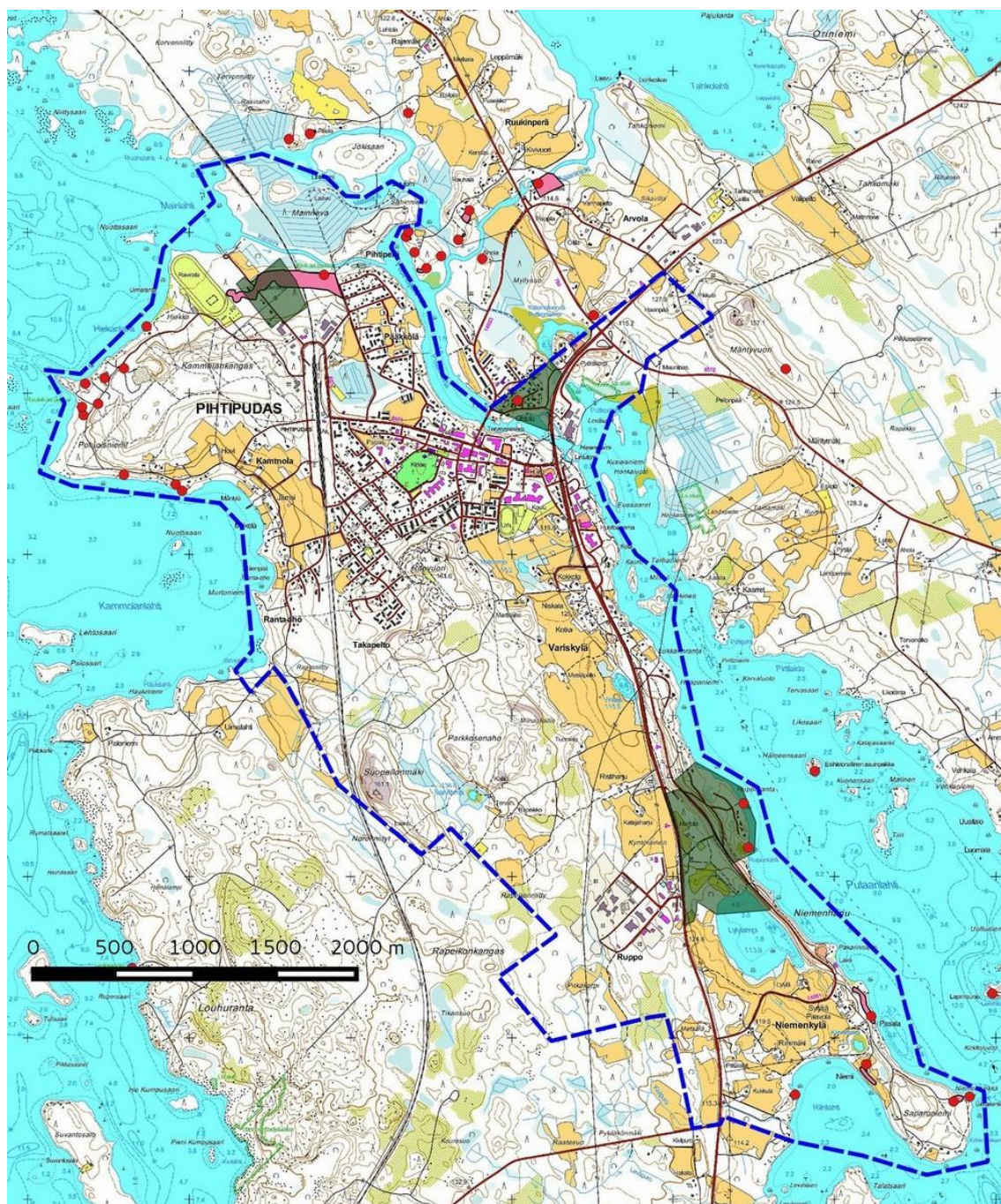
Muinaisjäännösten paikallistaminen ja arviointi perustuu hankealueella ja lähiseudulla aikaisemmin tehtyjen arkeologisten selvitysten tuloksiin. Näiden tietojen lisäksi esiselvityksessä käytetään erilaisia aineistoja, joiden avulla erotetaan muinaisjäännösten sijainnin kannalta relevantit alueet. Esihistoriallisten kohteiden osalta kaukokartoituksessa keskeisiä aineistoja ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, sekä korkeusmalli. Historiallisen ajan kohteita etsitään topografian, kirjallisuustietojen, perimätiedon, paikannimistön ja internetistä löytyvän arkistomateriaalin ja historiallisen karttamateriaalin avulla, kuten isojakokarttojen, pitäjänkarttojen, rajakarttojen, tie- ja liikennekarttojen, sotilaskarttojen tai myös alueesta laadittujen vanhimpien peruskarttojen avulla.

2.2. Maastoinventointimenetelmä

Inventoinnissa tarkastettiin tunnetut kohteet lukuun ottamatta alueita ja kohteita, joissa on aiemmin tehty kattava koekaivaus tai tarkkuusinventointi. Inventointi keskittyi tunnettujen kohteiden lisäksi maaperältään ja topografialtaan otollisille alueille sekä muuttuvan maankäytön alueille.

Inventointi perustuu pääosin silmänvaraisiin pintahavaintoihin. Maaperää tarkastettiin kairaamalla ja ojen leikkauksista, hiekka-alueilla tehtiin joidenkin tunnettujen muinaisjäännösten lähellä (rajauksen ulkopuolelle) sekä muilla otollisilla alueilla lapiolla koekuoppia ja jotkut kohteet kairattiin. Kohteet valokuvattiin ja niistä kirjattiin maasto- ja maisemaselvityksiä sekä mahdolliset taustatiedot.

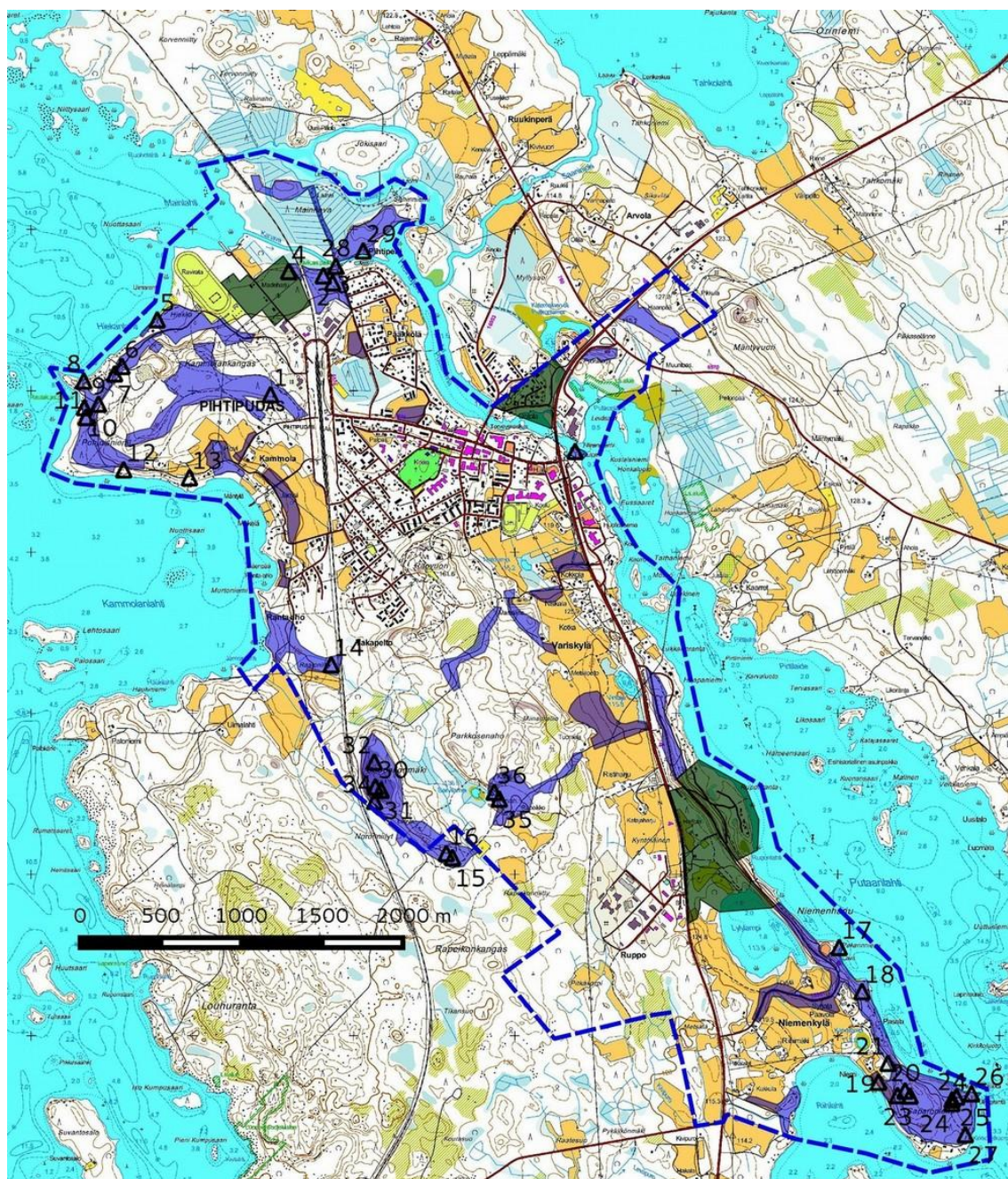
Työssä käytettiin EGNOS- / GLONASS yhteensopivaa paikanninta Garmin GPSmap 64 ja QGIS 2.10. -ohjelmaa paikkatietohallintaan.

Kartta 2. Inventointialue, rajaus sinisenä katkoviivana, inventoinnin ulkopuolelle jäävät alueet vihreänä. Tunnetut muinaisjäännökset punaisena pisteenä, aluerajaukset vaaleanpunaisena. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2015.

2.3. Tutkimushistoria

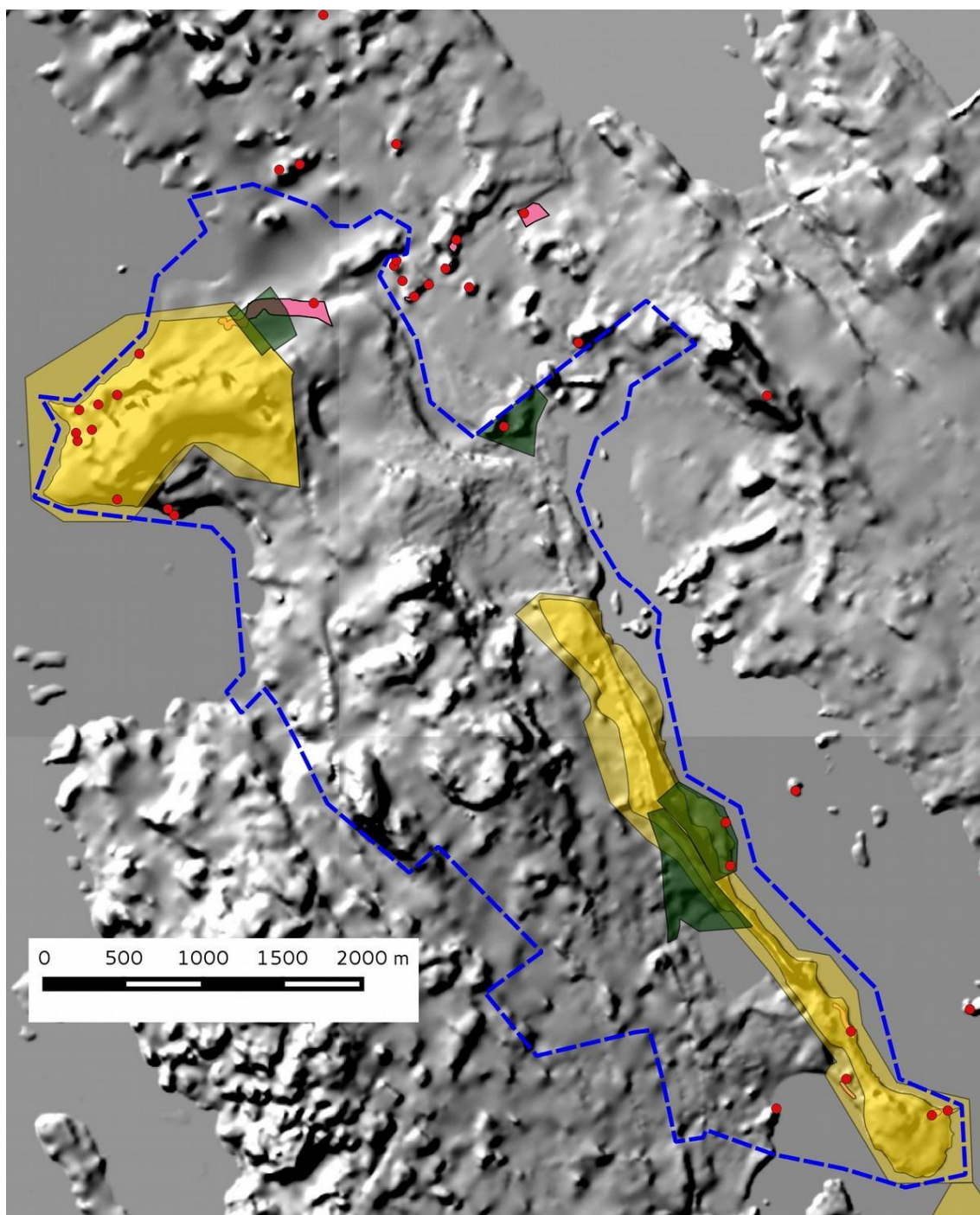
Inventointialueen runsaat tutkimukset ovat keskittyneet luoteisosaan (Pohjanniemi ja Madeharju) sekä kaakkoisosaan (Niemenharju ja Saparoniemi). Alueilla tehtiin vuosina 1962 – 2009 15 kaivausta/koekaivausta, 5 inventointia ja 7 tarkastusta. Inventoinneista kolme oli kuntainventointia: Leena Roine 1964, Timo Jussila 1996 ja Miika Kumpulainen 2005 (lista tutkimuksista sivulla 3). Lähiseudulla tehtiin vuonna 2013 rantaosa-yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi; Pihtiputaan itäosan järvet, Petro Pesonen.

Kartta 3. Inventoidut alueet violetina, kuvauspaikat 1 – 40 mustana kolmiona, kaavan rajaus sinisenä katkoviivana, inventoinnin ulkopuolelle jäävät alueet vihreänä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2015.

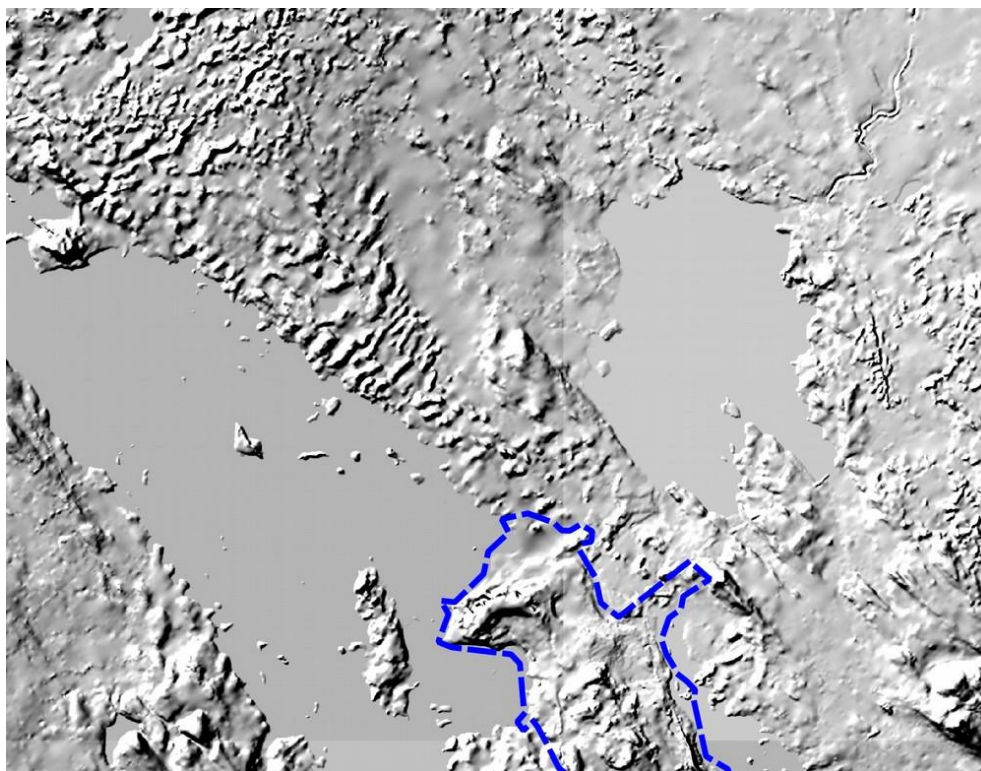
3. Geologia, topografia ja maisema

Hankealue sijaitsee Alvajärven kaakkoispään ja Koliman luoteispään välisellä alueella järviä yhdistävän Heinäjoen eteläpuolella. Maaperä on eteläosassa melko tasaista pohjamoreenia, pohjoisosa kuuluu laajan De Geer -moreenikenttään, joka on varsin näyttävä alueen luoteispuolella (kartta sivulla 8). Alueen itäreunalla on laaja harjujakso (Saparoniemi – Niemenharju), joka kääntyy pohjoisessa länteen ja levenee (Kammolankangas – Pohjoisniemi). Soistuneita alueita on vain vähän. Keskiosassa on joitakin kalliopaljastumia, merkittävien niistä on Suopellonmäki, joka kohoa noin 30 m ympäristöstään. Korkeuserot ovat eteläosassa 1,5 – 5 m/ 100 m ja keskiosassa 1,5 -20 m/100 m.

Kartta 4. Korkeusmalliin perustuva vinovalovarjoste, harjujakso keltaisena. Inventointialueen rajausta sinisenä katkoviivana, inventoinnin ulkopuolelle jäävät alueet vihreänä. Tunnetut muinaisjäännökset punaisena pisteinä, aluerajaukset vaaleanpunaisena. Maanmittauslaitos, 12/2015.

Alueesta noin viidesosa on taajaman ja teollisuusalueiden peittämää. Laajempia peltoalueita ja maatiloja vielä osittain vanhoine rakennuksineen löytyy etenkin Kammolanlahden koillispuolelta, Niemenharjun länsipuolelta ja Niemenkylästä Riihilahden pohjoispuolelta. Järvien rannoilla taajaman ulkopuolella on melko tiheästi vapaa-ajan rakennuksia. Suurin osa alueesta on metsää, joka on miltei kokonaan metsätalouskäytössä.

Kartta 5. De Geer -moreenikenttä alueen luoteispuolella (sarja lounais-koillissuuntaisia moreeniharjanteita).

Kuva 1. Kammolankankaan harjumaisemaa.

4. Esihistoriallinen maankäyttö

Mannerjäättikkö vetäytyi alueelta noin 10 500 vuotta sitten. Silloin suurin osa seudusta oli vielä veden alla. Ancyclusjärven korkein ranta Pihtiputaalla on noin 220 m mpy länsiosassa ja itäosassa noin 190 m mpy. Muinais-Kolima kuroutui hieman 10 000 BP jälkeen, sen muinaisrantakorkeus on inventointialueen kohdalla n. 120 m mpy. Kotajärven kynnyksen kohoamisen takia syntyi Muinais-Päijänteeseen suurjärvi, johon kuului myös Alvajärven ja Koliman altaat. Päijänteeseen maksimivaihe päättyi noin 7000 vuotta sitten, vaiheen muinaiset rantatörmät korkeudella 117 – 119 m mpy ovat monin paikoin näkyvissä, selvimmin Pohjoisniemellä, Madeharjulla, Niemenharjulla ja Saparoniemen itälaidalla.

Ihminen on voinut tulla seudulle jo 10 000 vuotta sitten, mutta toistaiseksi ei ole saatu ajoituksia, jotka vahvistaisivat varhaisen mesoliittisen asutuksen. Osa asuinpaikoista, jotka sijaitsevat Muinais-Päijänteeseen rantatörmän yläpuolella, ovat todennäköisesti siltä ajalta. Keramiikkalöytöjen ja radiohiiliajoitusten perusteella seudulla näyttää olleen asumusjatkumo neoliittiselta kivilaudelta rautakaudella saakka (esim. Madeneva tunnus 601010012 ja Majakaarre 2 tunnus 601010010). Lähiseudun pyyntikuoppakohteet ovat todennäköisesti esihistoriallisia, mutta niitä ei ole tarkemmin ajoitettu.

5. Historiallisen ajan maankäyttö

Rautakauden loppuvaiheen ja keskiajan asutuksesta ei ole paljon tietoa. Hämmäläisten eräkausi alkoi ehkä jo 1000-luvulla, 1500-luvun alkupuolella Pihtiputaalla oli padasjokelaisten, pätkäneläisten ja jämsäläisten eräomistuksia¹. Uudisasutus, varsinkin Savon suunnasta, alkoi todennäköisesti jo ennen eräomistusjärjestelmän päättymistä vuonna 1542. Maakirjan merkintöjen mukaan taajaman alueelle oli 1500-luvun loppupuolella viisi taloa: 1559 Provasti, 1560, Niskala, 1560 Saparoniemi, 1964 Rekola ja 1590 Kammola. Kohdealueelle sijainneesta 1600-luvun asutuksesta ei ole varmoja tietoja. Pihtiputaan talojen lukumäärä laski 15:stä (1600) kolmeen (1620) ja se pysyi alhaisena aivan vuosisadan loppuun saakka. 1700-luvun alkupuolelta taloluvut puuttuvat.² Asutuksen yleisluetteloon Viitasaari 1761-1769 on merkitty 9 taloa: Rekola (Mäenpää, Mäkelä), Turpinen (Turpela), Provasti (Rovasti), Niskala, Kammola, Saparoniemi (1848 Pasala, nyk. Niemi) ja Kauppi-nen (Kauppila). Pihtiputaan talojen määrä oli vuosisadan loppuun mennessä jo selvästi kasvanut: 1800 oli 118 taloa, 1820 105 taloa, 1840 132 taloa ja 1860 jo 387 taloa³. Ensimmäiset torpat merkittiin vuonna 1820 (58 kpl).⁴

Pihtiputaan taajaman alueelta ei ole saatavilla paljon kartta-aineistoa, isojako toimitettiin vasta 1800-luvun alussa. Taajaman isojakokarttoja ei saatu tilatuksi ja tutkittavaksi Kansallisarkistossa. Tässä selvityksessä käytetty vanhin tarkempi kartta on pitäjänkartta vuodelta 1848.⁵ Isojakokarttoja on käytetty pitäjänkarttojen laatimisen pohjana, joten kartan tiedot kuvaavat hyvin myös 1800-luvun alun asutustilannetta.

Metsien tehostettu käyttö alkoi vasta 1800-luvun keskivaiheilla. Tervapoltolla ei ollut paljon merkitystä, Pihtipudas sijaitsee Pohjanmaan ja Kymijoen vesistön terva-alueiden välimaastossa. Inventointialueella on 3 pientä tervahautaa. Sen jälkeen kun Saaninkosken rautaruukki perustettiin 1842⁶ syntyi kova kysyntä hiilestä, merkki siitä ovat varmaankin alueen lukuisat pienet hiilimiilut, joita on löytynyt myös inventointialueelta useita kymmeniä. 1800-luvun lopulla aloitettiin rakentamaan tervahyttejä järvien ja jokien rannoille. Saparoniemellä oli 3 hyttiä: Niemenkylässä Syrjälän ja Pyörylän hytit ja niemen kärjessä (?) Mäntymäen hytti⁷. Näistä ei löytynyt merkkejä inventoinnissa.

Sahateollisuuden voimistuessa kasvoi uiton merkitys, ja uittoväyliä rakennettiin moniin jokiin ja puroihin. Kammolanlahdessa on ollut puutavaran telakkapaikka.⁸ Hiirenniemelle perustettiin vuonna 1907 höyrysaha.⁹

1 J.T. Lappalainen, Erämaasta pysyvän asutuksen, Pihtiputaan kirja II, 51.

2 Mauno Jokipii,(toim.): Keski-Suomen historia 1: Keski-Suomen vanhin historia. Jyväskylä 1999.

3 Ibid., s. 227-228.

4 Ibid., s. 199, s.244.

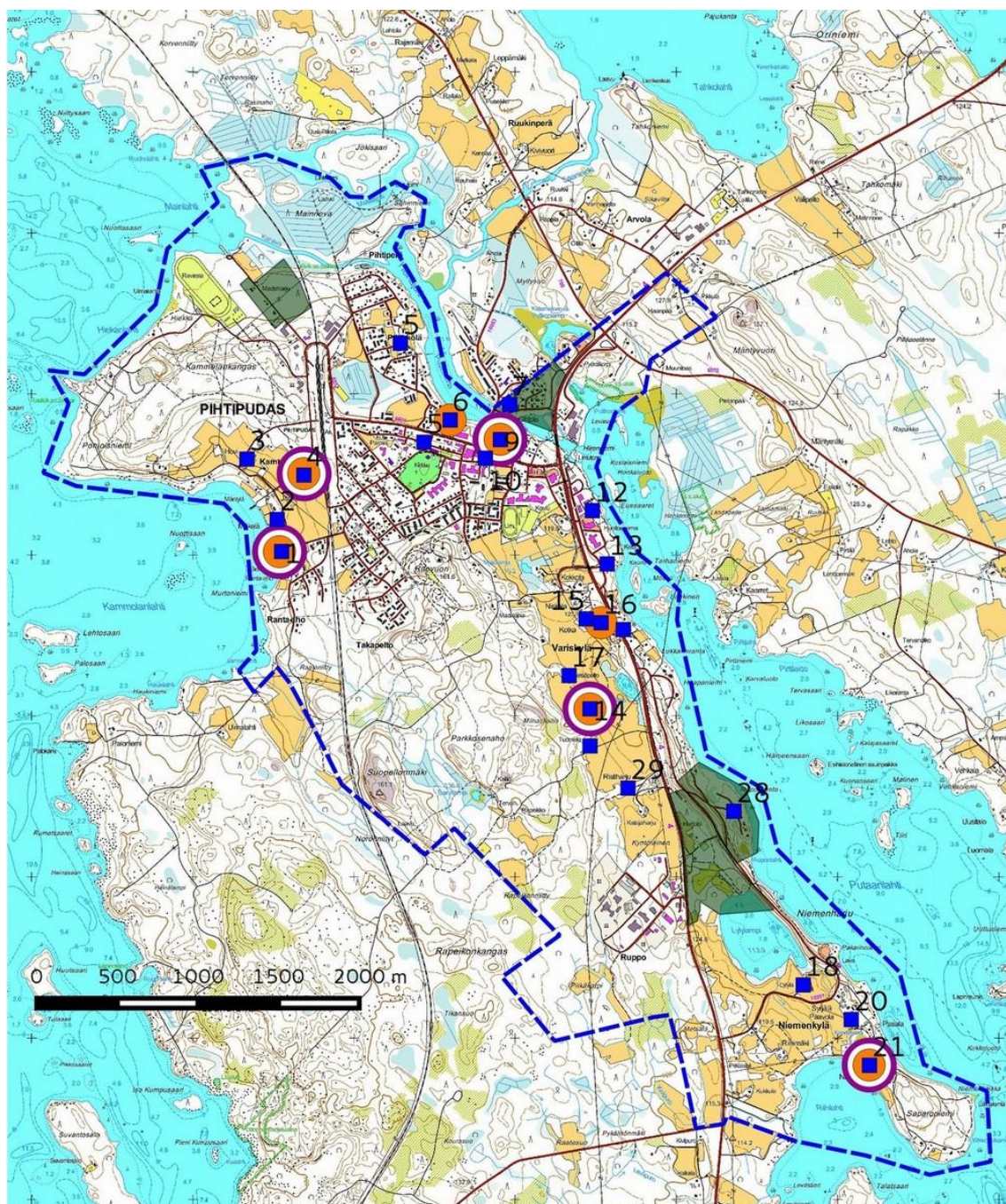
5 Kartta öfver Pihtipudas Socken i Laukkas härad af Wasa Län, 1848 C.F. Långhjelm genom G. Granlund.

6 Ritva Lahti Mononen, Pihtiputaan varhaisteollisuus. Pihtiputaan kirja, s. 246, 1964.

7 Ibid., s.284.

8 Pihtiputaan kirja II, s. 199. 2000.

9 Ibid., s.146-147.

Kartta 6. Vuoden 1848 pitäjänkartalle merkitty kantatalot asemoituna (siniset neliöt), ison jaon tilanumerointi. Vuoden 1761-67 asutuksen yleisluetteloon merkityt talot (oranssit pallot) ja 1500-luvun loppupuolella maakirjaan merkityt talot (punaiset ympyrät) on kiinnitetty vuoden 1848 talonpaikkoihin, niiden sijainti ei kuitenkaan ole varma. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015.

Muita merkittäviä teollisuuslaitoksia olivat nahkatehdas, joka toimi Putaanvirran Ingan- eli Siltasaassa vuodesta 1884 ¹⁰ ja Hiiriniemen meijeri, joka perustettiin 1920-luvulla; rakennus toimi myöhemmin sairaalana. ¹¹

¹⁰ Ibid. s.130 ja 150-151.

¹¹ Ibid. s. 151.

Kartta 7. Ote vuoden 1948 pitäjänkartasta: Kartta öfver Pihtipudas Socken i Laukkas härad af Wasa Län, 1848 C.F. Långhjelm genom G. Granlund. Kartta: Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6180801> ja <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6180795>

Hiirenniemessä on toiminut höyrysaha vuodesta 1907 ja meijeri 1920-luvulla. Nykyisinpaikalla toimii hirsirakentamiseen erikoistunut tehdas.

6. Tulokset

Kaavan alueelta tunnettiin ennen inventointia 10 kivikautista asuinpaikkaa, kaksi moniperiodista asuinpaikkaa (mm. varhaismetallikautta ja rautakautta) ja kaksi mahdolliseksi muinaisjäännökseksi luokiteltua kohdetta. Ainoa tunnettu historiallisen ajan muinaisjäännös on 1600-1700-luvun asuinpaikka.

Inventoinnissa löytyi neljä uutta historiallisen ajan muinaisjäännöstä, jotka ovat kolme miiluryhmää ja tervahauta. Arkistolähteiden perusteella alueella oli 1700-luvun puolivälissä 7 kantataloa, joista vain yksi on pystytty varmuudella paikallistamaan.

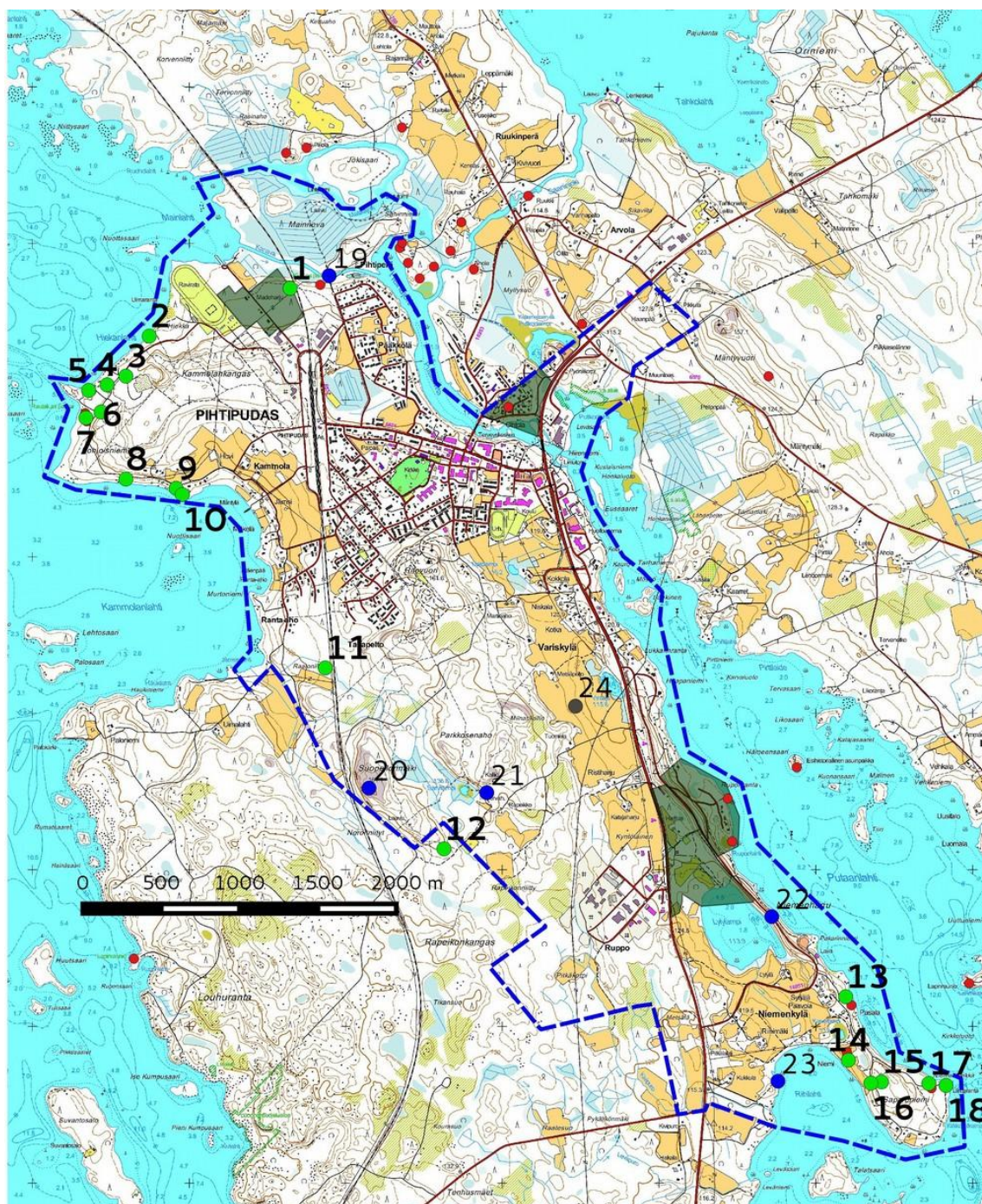
Lestijärvellä, 4.1.2016

Hans - Peter Schulz

Hans-Peter Schulz

Jaana Itäpalo

Jaana Itäpalo

Kartta 8. Kohteet. Muinaisjäännöskohteet 1-18 vihreänä pisteenä, kulttuuriperintökohteet 19-23 sinisenä pisteenä, muu havainto 24 harmaana pisteenä. Inventointialueen rajausta sinisenä katkoviivana, inventoinnin ulkopuolelle jääneet alueet vihreänä. Tunnetut muinaisjäännökset punaisena pisteenä, aluerajaukset vaaleanpunaisena. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2015.

8. Kohdehakemisto

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	rauh.lk	status
1. Madeneva	15	asuinpaikat /asumuspainanteet	kivikautinen	1/>5	2	MJ
2. Hiekanlahti	18	asuinpaikat	kivikautinen	1	2	MJ
3. Karjalanmäki	19	asuinpaikat	kivikautinen	1	2	MJ
4. Tilkku	21	asuinpaikat	kivikautinen	1	2	MJ
5. Majakaarre 1 / Kumpulainen	22	asuinpaikat	kivikautinen ajoittamaton	1	2	MJ
6. Pohjoisniemi 3	24	asuinpaikat / työ- ja valmistuspaikat	kivikautinen / ajoittamaton	2	3 / 2	MJ
7. Majakaarre 2	26	asuinpaikat	moniperiodinen	1/3?	2	MJ
8. Pohjoisniemi 2	28	asuinpaikat?/työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton	2	2	MJ
9. Ainola 1	29	mahdollinen muinaisjäännös	-	-	-	MJ?
10. Pohjoisniemi 1	31	mahdollinen muinaisjäännös	-	-	-	MJ
11. Raatoniitty	31	työ- ja valmistuspaikat /hiilimiilut	uusi aika	5	2	U
12. Suopellonmäki	33	työ- ja valmistuspaikat /hiilimiilut	uusi aika	10	-	U
13. Niemenharju 2	35	asuinpaikat	kivikautinen	1	2	MJ
14. Niemenharju 1	37	asuinpaikat	moniperiodinen	2	2	MJ
15. Saparoniemi	39	maarakenteet/kuopat	ajoittamaton	26	2	U
16. Saparoniemi 2	43	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	uusi aika	1	2	U
17. Saparoniemi 3	44	asuinpaikat	kivikautinen	1	2	MJ
18. Saparoniemi 4	46	asuinpaikat	kivikautinen	1	3	MJ
19. Kanava	48	työ- ja valmistuspaikat/kanavat	uusi aika	1	-	KP
20. Suopellonmäki 2	50	työ- ja valmistuspaikat /louhokset	uusin aika	1	-	KP
21. Rapeikko	53	työ- ja valmistuspaikat /tervahaudat	uusin aika	1	-	KP
22. Niemenharjuntie	55	kulkuväylät/tien pohjat	uusi aika	1	-	KP
23. Riihilahti	56	työ- ja valmistuspaikat /peltoröykkiöt	uusin aika	1	-	KP
24. Variskylä etelä	59	mahdollinen talonpaikka	uusi aika	-	-	M

Taulukko. Status: U uusi muinaisjäännöskohde, MJ tunnettu muinaisjäännöskohde, KP kulttuuriperintökohde, M muu inventointihavainto.

9. Kohdetiedot

Muinaisjäännöskohteet

1. Madeneva

Mj-rekisteri:	601010012
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	tasapintaiset asuinalueet, asumuspainanteet
Ajoitus yleinen:	esihistoriallinen
Ajoituksen tarkenne:	mesoliittinen kivikausi, neoliittinen kivikausi, varhaismetallikausi
Lukumäärä:	1 / >5
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233412 P: 7028713 I: 427645 z: 115 – 119 m mpy
Koordinaatit:	rajatun alueen keskipiste
Koord.selite:	Mj-rekisterin mukaisesti, pieni korjaus kaakkoiskulmassa
Rajaus:	pintahavaintojen mukaan
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi, koekuopitus raviradan länsipuolella
Aiemmat löydöt:	KM 12520 Kivik. asuinpaikkalöytöjä KM 12589 Kivik. asuinpaikkalöytöjä KM 13467 Kivik. asuinpaikkalöytöjä KM 15460 Asuinpaikkalöytö KM 15461 Asuinpaikkalöytö KM 15462 Asuinpaikkalöytö KM 16422 Kaivauslöytöjä KM 30802 Asuinpaikkalöytöjä KM 30978 Asuinpaikkalöytöjä KM 31502 Asuinpaikkalöytöjä KM 33600 Saviastianpala KM 35956:1-2 Asuinpaikkalöytöjä KM 37798:1-233 Asuinpaikkalöytöjä KM 38238:1-5 Asuinpaikkalöytöjä
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1962 Anna-Liisa Hirviluoto, tarkastus 1963 C. F. Meinander, kaivaus 1964 Leena Roine, inventointi 1996..Timo Jussila, inventointi 1997 Mirja Miettinen, koekaivaus 1998 Mirja Miettinen, koekaivaus 1999 Mirja Miettinen, kaivaus 2006 Timo Jussila, inventointi 2008 Mirja Miettinen ja Miikka Kumpulainen, koekaivaus 2009 Miikka Kumpulainen, tarkkuusinventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,15 – 1,5 km luoteeseen harjujakson pohjoispäässä noin 600 m etelään Alajärvestä Kolimaan virtaavasta Heinäjoesta ja 40 – 180 m etelään 1950-luvun alussa rakennetusta kanavasta. Loiva pohjoisrinne, jossa on 1,5 – 2,5 m korkea muinainen rantatörmä (Muinais-Päjätteen vaihe). Kuivahko mäntykangas, itäosa on avohakattu, ei muokattu, koneuria on havaittavissa.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Pohjoisniemellä, Kanavan etelärannalla, radan molem-

min puolin kangasmetsässä sekä tonttialueella. Paikka on osaksi erittäin hyvin säilynyt. Vuonna 1997 tehtiin koekaivaus radan itäpuolella, törmän reunalla, jossa on havaittu muutamia laakeita, epävarmoja asumuspainanteita. Länsiosassa, lähellä rataa on kulttuurimaata ja kvartsia. Siellä on tehty koekaivauksia vuonna 1998 ja tasokaivauksia vuonna 1999. Maastossa erottuu pienehköjä pyöreitä painanteita, joista osassa on koekuopituksessa tai kairauksessa todettu liesikiveys.

Vuoden 1963 kaivausalueen reunaa on ilmeisesti näkyvissä radan länsipuolella metsäniemekkeessä, jossa on pieniä kotitarvehiekkakuoppia. Niitä on paikoin pengottu. Vieressä on soikea ja laakea painanne, jonka maannos on häiriintynyt, ja jota tiedetään käytetyn "mopokirnuna" 1960-luvulla; kyseessä lienee tutkittu ja metsittynyt asumuspainanne. Vuonna 2006 kartoitettiin asuinpaikan ympäristöä. Kartoituksessa todettiin, ettei kohde jatku nykyisistä rajoistaan etelämmäs. Tien eteläpuolella, rakentamattomalla tontilla havaittiin kuitenkin asumuspainanne. Muualta tien länsipuolelta ei löydetty mitään esihistoriaan viittaavaa. Vuonna 2008 painannetta tutkittiin koekaivauksin ja talletettiin runsaasti löytöjä. Kivikauden asutus on sijainnut kapean, suojaisten väylän hiekkaisella etelärannalla, mahdollisesti jopa muutaman kilometrin matkalla. On todennäköistä, että kivikautinen asuinalue jatkuu raviradan toisella (lounais)puolella samanlaisena ketjumaisena nauhana koko Pohjoisniemen rannan läpi.

Inventointi 2015: Inventointialueeseen kuului vain alueen itäosa eli vajaa puolet noin 5,8 ha laajasta muinaisjäännösalueesta. Itäpäässä on kaksi asumuspainannetta vierekkäin, kooltaan n. 7 x 5 m, painanteet sijaitsevat törmän yläpuolella. Tulkinta on tehty pintamuodon perusteella. Radan länsipuolella on aikaisempien raporttien perusteella ainakin 3 asumuspainannetta. Inventoinnin havainnot rajauksen suhteen ovat pitkälti samanlaiset kuin aikaisempi tulkinta, ainoastaan aivan kaakkoisnurkassa rajausta on jonkun verran pienennetty. Ajourissa ja osittain tienleikkauksessa mineraalipinta oli näkyvissä, jo hieman karkeammasta sedimentistä ei tehty muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja. Muinainen rantatörmä jatkuu raviradan länsipuolella vielä n. 250 metriä länteen, missä tienleikkauksessa ja koekuopissa ei tehty havaintoja esihistoriasta. Asuinpaikka on jatkunut todennäköisesti itään Pääkkölän/Pihtiperän omakotitaloalueelle.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: Aluemainen punaisen rajauksen mukaisesti.

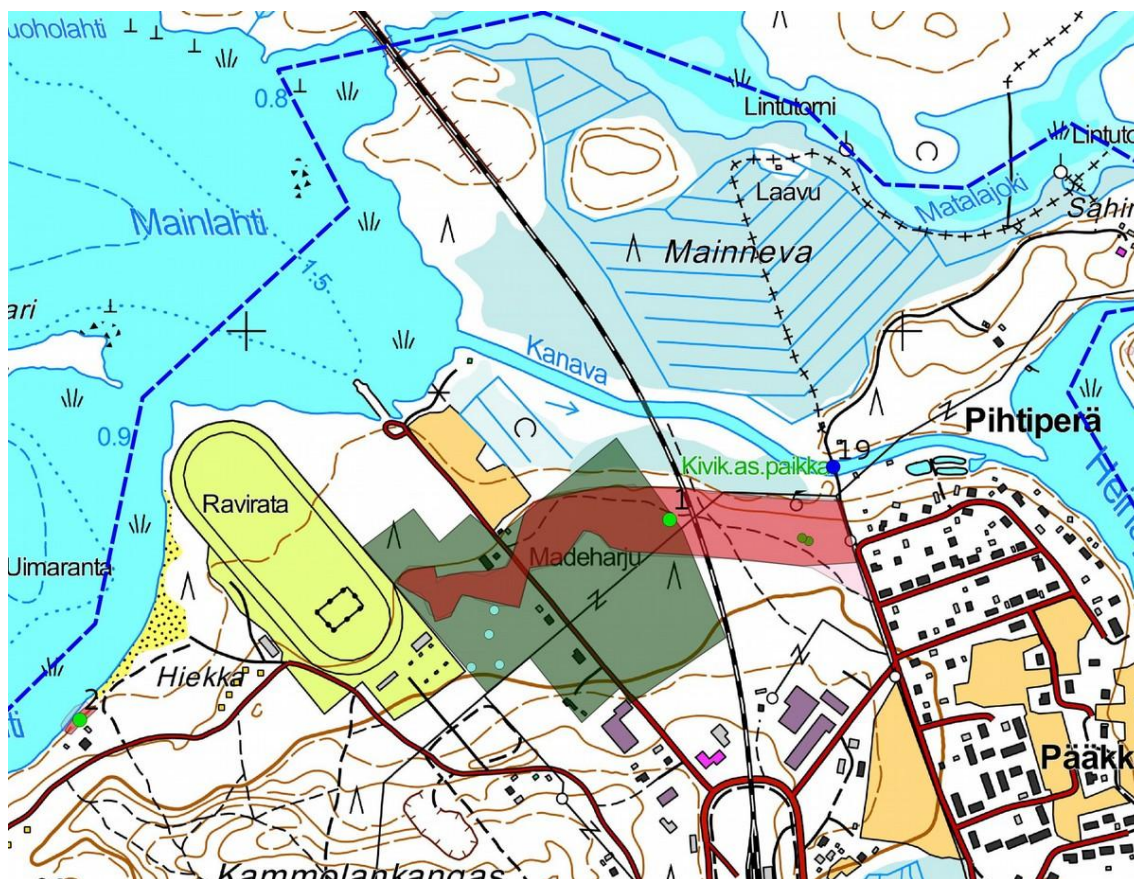
Kuva 2. Muinainen rantatörmä alueen itäosassa, kuvattu länsiluoteeseen.

Kuva 3. Asumuspainanne alueen itäpäässä kuvattu länteen.

Kuva 4. Alueen keskiosa, rantatörmä kuvattu itään.

Kohteet 1 ja 2. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, rajausta punaisena, asuuspainanteet tummanvihreänä pisteenä, aiemmin tutkitut (koekaivaus, tarkkuusinventointi) inventoinnin ulkopuolelle jääneet alueet vihreänä. Tervahaudat/miilut¹² sinisenä pisteenä, koekuopat keltaisena neliönä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

2. Hiekanlahti

Mj-rekisteri:	601010048
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233412
Koordinaatit:	P: 7028408 I: 426747 z: 111,5 – 113 m mpy
Koord.selite:	rajatun alueen keskipiste
Rajaus:	Mj-rekisterin mukaisesti, alue on siirretty hieman kaakkoon pintahavaintojen mukaan
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi.
Aiemmat löydöt:	KM 12520 Kivikautinen asuinpaikkalöytö

¹² Inventointiraportti Miikka Kumpulainen 2009.

Inventointilöydöt: -
Aiemmat tutkimukset: 1992 Mirja Miettinen, tarkastus
1996 Timo Jussila, inventointi
2005 Miikka Kumpulainen, inventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,9 km luoteeseen Alvajärven rannalla loivalla länsirinteellä resentin törmän yläpuolella. Kuivahko mäntykangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Alvajärven rannalla, Pohjoisniemen pohjoisrannalla, rantatörmässä ja hiekalla. Paikalta on löytynyt kvartsi-iskoksia.

Inventointi 2015: Kohde oli ennallaan, rantahiekasta ja törmän jalasta ei tehty löytöjä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Aluemainen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kartta sivulla 18.

Kuva 5. Asuinpaikka kuvattu kaakkoon.

3. Karjalanmäki

Mj-rekisteri: 601010009
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi: asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:
Ajoitus yleinen: kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:
Lukumäärä:
Rauhoitusluokkaehdotus: 2
Paikkatiedot:
Karttanumero: M35-lehtijako, P4421R
vanha yleislehtijako, 233412
P: 7028152 I: 426597
z: 115 – 118 m mpy
Koord.selite: mj-rekisterin piste

Rajaus:**Inventointimenetelmät:****Aiemmat löydöt:****Inventointilöydöt:****Aiemmat tutkimukset:**

pintahavainnointi, koekuopitus alueen pohjoispuolella

KM 13887 Kivikautinen asuinpaikkalöytö

-

1962 Anna-Liisa Hirviluoto, tarkastus

1964 Ville Luho, kaivaus

1964 Leena Roine, inventointi

1996 Mirja Miettinen, tarkastus

2005 Miikka Kumpulainen, inventointi

2008 Vesa Laulumaa, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,9 km länteen laajan hiekkakuopan luoteispuolella ja so-ratien kaakkoispuolella. Kuiva mäntykangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuvas: Mj-rekisterin kuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Pohjoisniemellä, Kammolankankaan luoteisosassa, laajan hiekanottoalueen reunalla, tien ja hiekkakuopan välisellä alueella. Paikalla on tehty kaivaus vuonna 1964, mutta kaivausalueen tarkka sijainti ei ole tiedossa. Asuinpaikka lienee osaksi tuhoutunut maa-aineksen otossa, ja se kuulunee samaan asuinpaikkakompleksiin kuin läheinen Tilkkä -niminen asuinpaikka, jonne matkaa on vain noin 100 m.

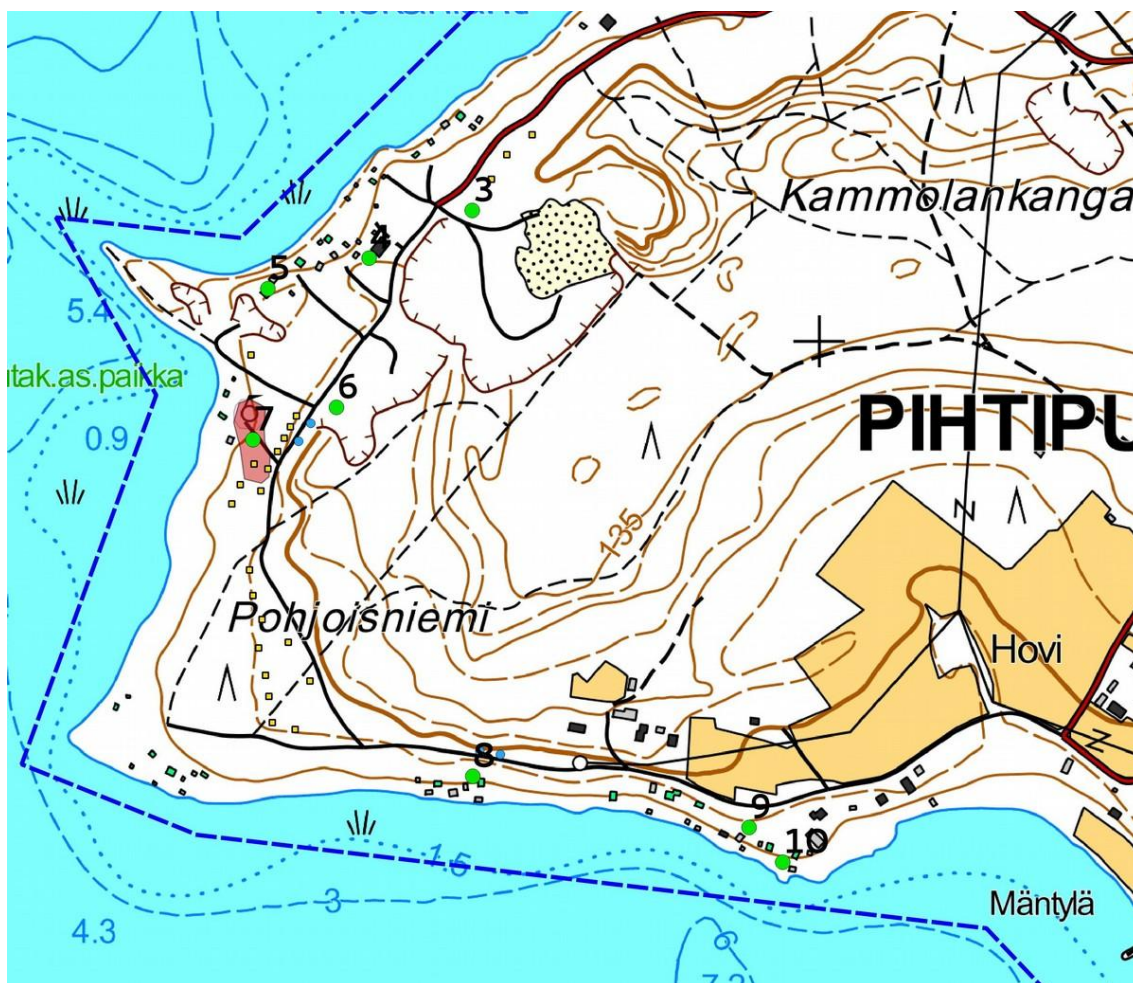
Inventointi 2015: Kohde oli ennallaan, leikkauksista ja kohteen pohjois-koillispuolelle tehdyistä koekuopista ei saatu havaintoja. Vuonna 2008 tien kaakkoispuolelle tehdystä koekuopista ei myöskään saatu havaintoja kohteen läheisyydestä.¹³ Kohteen rajausta ei ole selvitetty. Sitä ei myöskään yritetty inventoinnissa 2015, koska kohteessa on tehty kaivaus, koekaivaus ja useita inventointeja. Asuinpaikasta on – jos lainkaan – ilmeisesti vain rippeet jäljellä

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Pistemäinen.

Kuva 6. Mj-rekisteriin merkitty piste kuvattuna itään.

¹³ Kaivausraportti V. Laulumaa 2008.

4. Tilkku

601010054

kiinteä muinaisjäänös

asuinpaikat

kivikautinen (ja varhaismetallikautinen ?)¹⁴

2

M35-lehtijako, P4421R

vanha yleislehtijako, 233412

P: 7028097 I: 426478

mj-rekisterin piste

ei inventoitu

KM 29692 Kivikautiset asuinpaikkalöydöt

14 Mirja Miettinen 2000, Pihtiputaan kirja II (toim. Mauri Mönkkönen), s. 44.

Inventointilöydöt: -
Aiemmat tutkimukset: 1996 Mirja Miettinen, koevaivaus
2005 Miikka Kumpulainen, inventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 2 km länteen 70 m Alvajärven rannasta kahden muinaisen törmän välissä. Kuivahko mäntykangas, varttunutta kasvatusmetsikköä. Mökkien tontti- ja piha-alueita.

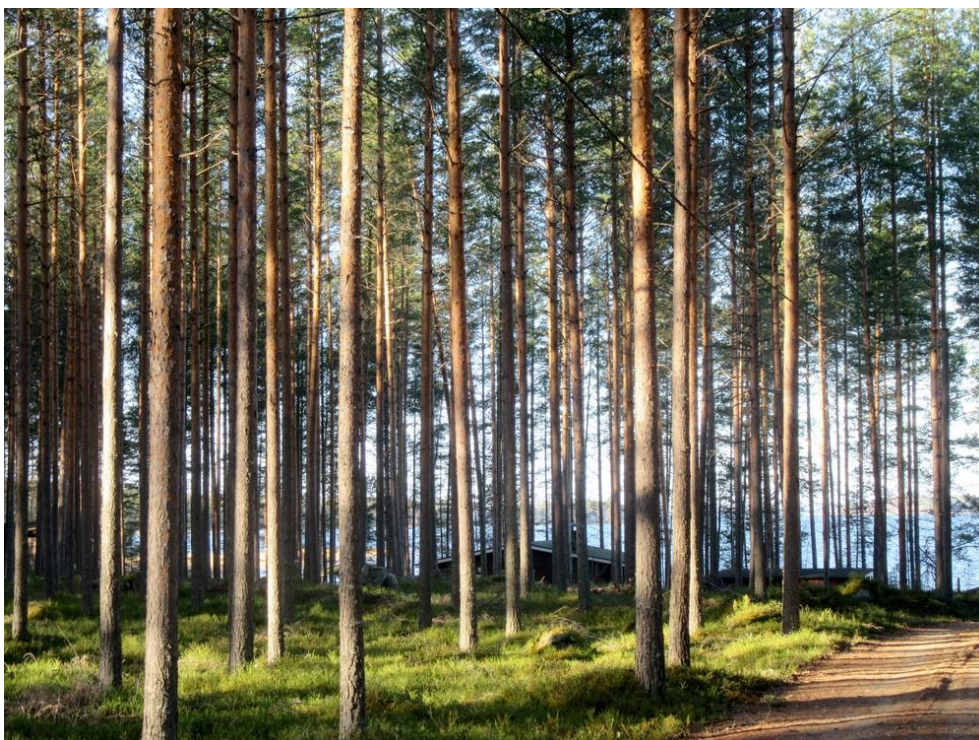
Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: 'Kohde sijaitsee Alvajärven eteläpäässä, pohjoiseen aukeavalla hiekkarannalla, nykyisen rantatörmän yläpuolella. 50-100 m päässä rannasta on vanhempi, kivikkoinen rantamuodostuma, jonka edessä/pohjoispuolella on tasaista hiekkakangasta. Maasto laskee varsin loivana ja maastossa vain paikoin erottuvana törmänä 0,5-0,7 m verran kohti nykyistä rantavyöhykettä.

Koevaivauksissa tilan Tilkku (RN:o 3:65) maalla, ylemmällä kapealla terassilla aivan kivikkotörmän juurella, on todettu asuinpaikkalöytöjä ja tulisijoja. Asuinpaikka jatkuu ilmeisesti molempien naapuritonttien puolelle.

Inventointi 2015: Kohdetta ei tarkemmin inventoitu, koska se sijaitsee mökkien piha-alueella ja kohteessa on tehty aiemmin koevaivaus, käytiin ainoastaan tarkistamassa, että alue oli ennallaan. Kohdetta ei ole rajattu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Pistemäinen.

Kartta sivulla 21.

Kuva 7. Näkymä ylemmältä törmältä Alvajärvelle päin.

5. Majakaarre 1/Kumpulainen

Mj-rekisteri: 601010010
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Tyyppi: asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:
Ajoitus yleinen: kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Paikkatiedot:

Karttanumero:

M35-lehtijako, P4421R
vanha yleislehtijako, 233412

Koordinaatit:

P: 7028061 I: 426360

Koord.selite:

z: 115 m mpy

Rajaus:

mj-rekisterin piste

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

KM 16344 Kaiv.löydöt

KM 16345 Kaiv.löydöt

KM 32189 Asuinpaikkalöytöjä

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

1964 Ville Luho, kaivaus

1964 Leena Roine, inventointi

1992 Mirja Miettinen, tarkastus

1996 Mirja Miettinen, tarkastus

2000 Mirja Miettinen, koekaivaus

2005 Miikka Kumpulainen, inventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 2,1 km länteen 20 – 50 m Alvajärven rannasta kahdella terassilla. Tuoreko paikoitellen kivinen kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä; mökkien tontti ja piha-alueita, laaja sorakuoppa.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Alvajärven kaakkoispäässä, Pohjoisniemellä, kapean niemen tyvessä, vanhan törmän päällä, rannan suuntaisella tasanteella, jota etelässä rajoittaa luontainen kivikko. Paikalla on reunoiltaan metsittynyt hiekkakuoppa, jota on käytetty 1950- ja -60 -luvuilla. Löytöjä on tehty hiekkakuopan reunoilta, lisäksi kuopan pohjoisreunoilla on havaittu heikosti punertavaa maata. Kaivauksia on tehty ainakin kahden puolen kuoppaa vuonna 1964, lisäksi vuonna 2000 hiekkakuopan pohjoispuolella oli koekaivaus mökkihankkeen vuoksi. Silloin löytyi vähän myöhäiskivikautista tai varhaismetallikautista keraamiikkaa. Asuinpaikan laajuutta itään ei ole selvitetty rakennuspaikkaa edemmäs, ja rakennuksen ja hiekkakuopan välissä on löytöaluetta jäljellä, etenkin kuopan reunan lähellä.

Inventointi 2015: Ylemmällä terassilla ei tehty havaintoja kasvillisuuden takia, alemmalla terassilla havaittiin joitakin palaneita kiviä. Kohdetta ei ole rajattu.

Ehdotus suojeluvyöhykkeeksi: Alueellinen, ehdotus perustuu aikaisempien tutkimusraporttien tietoihin, ks. kartta alla.

Kohde 5. Ehdotus suojeluvyöhykkeeksi merkitty violetilla katkoviivalla. Mk 1: 2500, maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2015.

Kuva 8. Alempi terassi kuvattu itäkaakkoon. Isot kivet etualalla ovat vierineet sorakuopan reunan kivivallista.

6. Pohjoisniemi 3

Mj-rekisteri:

Laji: 601010011
kiinteä muinaisjäännös

Tyyppi: asuinpaikat

Tyyppin tarkenne:

Ajoitus yleinen: kivikautinen

Ajoituksen tarkenne:

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 3

Paikkatiedot:

Karttanumero: M35-lehtijako, P4421R
vanha yleislehtijako, 233412

Koordinaatit: P: 7027924 I: 426440

z: 120 m mpy

Koord.selite: mj-rekisterin piste

Inventointimenetelmät: pintahavainnointi, koekuopitus

Aiemmat löydöt: KM 37848 Asuinpaikkalöytöjä

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 1964 Leena Roine, inventointi
2005 Miikka Kumpulainen, inventointi
2008 Vesa Laulumaa, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 2,0 km länteen noin 120 m Alvajärven rannasta itään mökkitien ja sorakuopan välisellä kapealla kaistalla (lounaispää), pohjoisempaan sorakuoppaan on laajennettu tielle saakka.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Alvajärven kaakkoispäässä, Pohjoisniemellä, hiekkakuopan reunalla. Siellä on havaittu pyöreä, noin 1 m läpimittainen kiveys vuoden 1964 inventoinnin yhteydessä. Lähistöltä, eri hiekanottoaikojen reunoilta, kerrotaan löytyneen samanlaisia kiveyksiä.

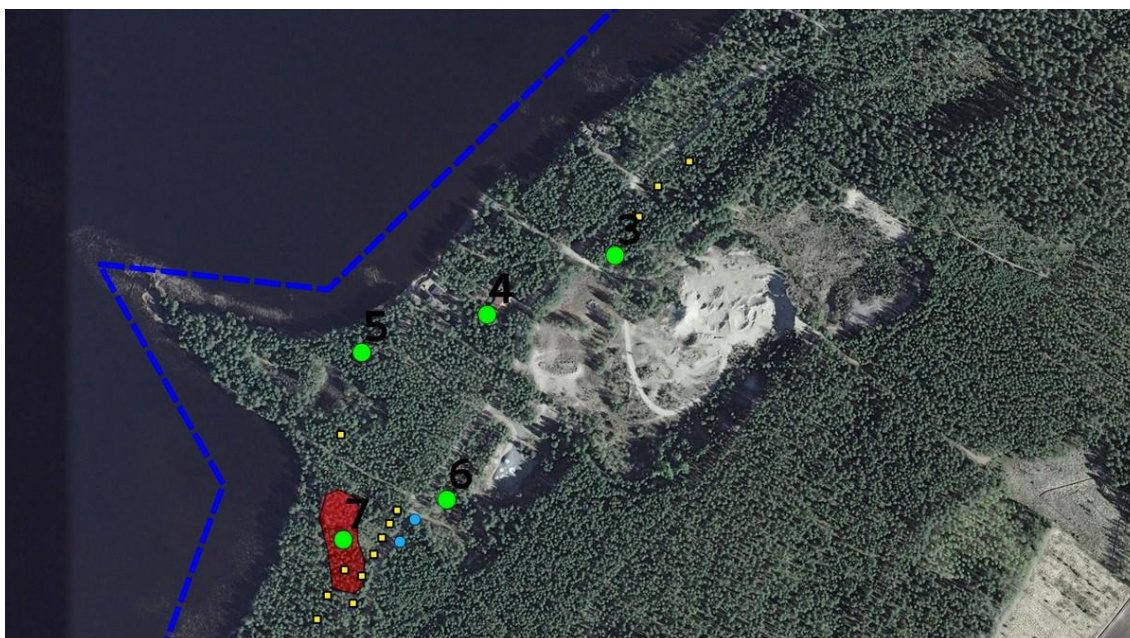

Inventointi 2015: Tien kaakkoispuolella ei havaittu enää alkuperäistä maanpintaa, vuoden 2008 koekaivauksessa¹⁵ löydetty rakenteet (miilu ja kvartsikeskittymä) sijaitsevat vesijohdon linjauksella. Koekuopista tien länsipuolella havaittiin ainoastaan heikkoja likamaaläikkiä. Kohde on ilmeisesti kokonaan tuhoutunut.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -

Kuva 9. Sorakuopan eteläreunaa kuvattu itään.

Kohde 6. Ortokuvassa näkyy sorakuopan laajuus. Reunat ovat jo metsittyneet. Karttaselitykset ks. kartta sivulla 21.

¹⁵ Kaivausraportti V. Laulumaa 2008.

7. Majakaarre 2

Mj-rekisteri:	601010037
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	varhaismetallikautinen
Ajoituksen tarkenne:	varhaismetallikautinen, rautakautinen, historiallinen (1600-luku) ¹⁶
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	3
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233412 P: 7027886 I: 426343 z: 115-117 m mpy
Koordinaatit:	rajatun alueen keskipiste
Koord.selite:	pintahavainnointi, koekuopitus, kairaus
Inventointimenetelmät:	KM 16166 Kalmistolöytö (?)
Aiemmat löydöt:	KM 16343 Kaivauslöytöjä.
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1963 Pirkko-Liisa Lehtosalo, kaivaus 1964 Leena Roine, inventointi 1964 Ville Luho, kaivaus 1994 Mirja Miettinen tarkastus 2005 Miikka Kumpulainen, inventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 2,1 km länteen 35 – 80 m Alvajärven rannasta itään hiekkaisella loivalla länsirinteellä matalan törmän yläpuolella, tuoreehko kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä, mökkien piha-aluetta.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Pohjoisniemessä, Alvajärven rantatörmällä, mökkitontilla. Rakennustoissa on löytynyt osaksi tuhoutuneita, pieniä, matalia röykkiöitä sekä tummaa likamaata. Paikan löydöt ovat varhaismetallikautista ja rautakautista keramiikkaa, rautaesineitä, palanutta ja palamatonta luuta, luuesineen katkelmia ja tuohta. Muinaisjäännöksen koko laajuus ei ole tiedossa.

Inventointi 2015: Kohde oli ennallaan. Mj-rekisteriin merkityn aluerajauksen eteläpuolella on painanne, joka tulkittiin asumuspainanteeksi (pituus > 5 m ja leveys n. 4 m), sen eteläreunalla on n. 2 x 4 m mittainen suora-kulmainen kuoppa, joka tulkittiin vanhaksi kaivausalueeksi. Asia varmistettiin kairaamalla ja yhdellä pienellä koekuopalla. Toisesta koekuopasta 10 kaakkoon havaittiin tummia likamaaläikkiä. Muut koekuopat eteläpuolella olivat puhtaita. Havaintojen perusteella säilynyt asuinpaikka-alue on etelä-pohjoissuuntainen ja n. 100 m pitkä ja 35 m leveä (n. 2800 m²).

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Alueellinen punaisen rajauksen mukaisesti.

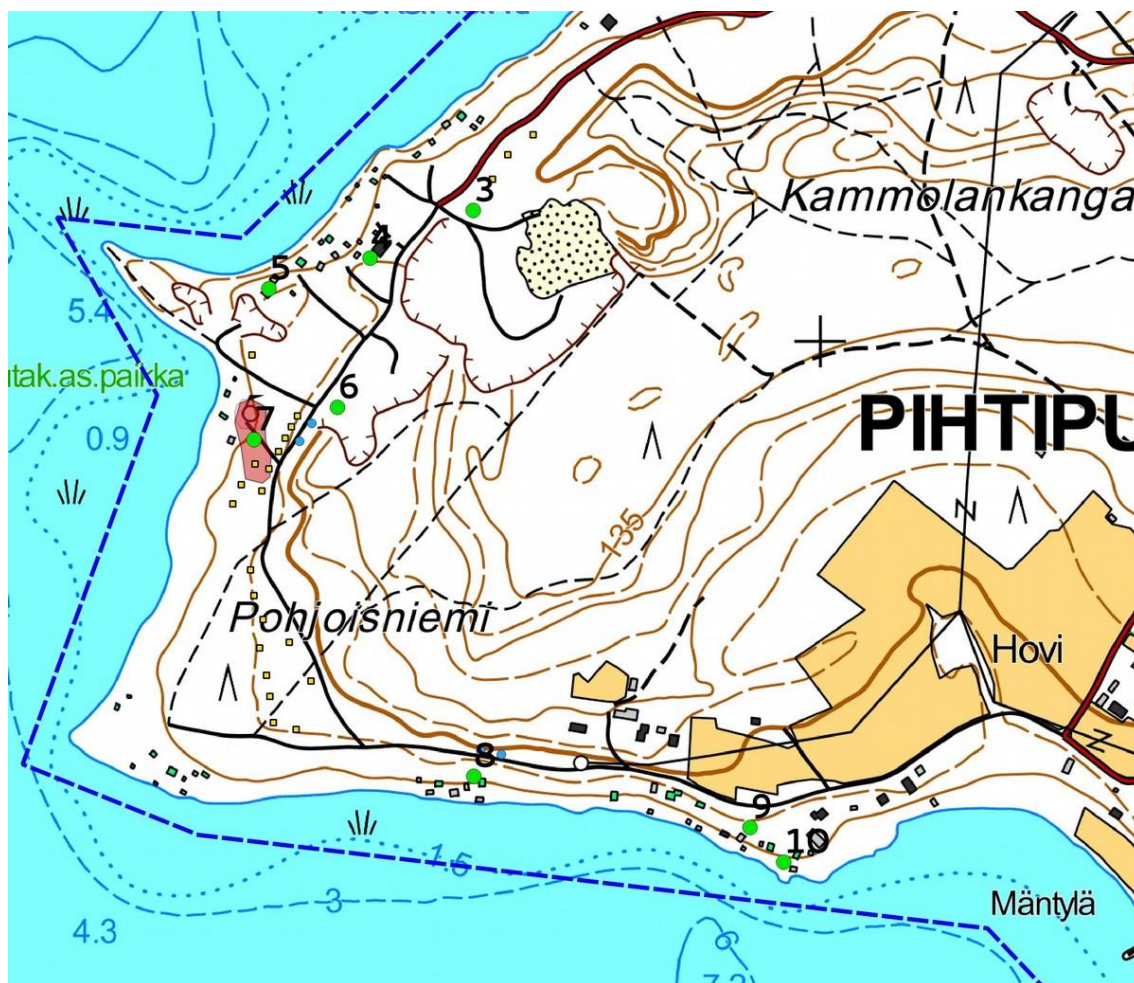
16 Mirja Miettinen 2000, Pihtiputaan kirja II (toim. Mauri Mönkkönen), s. 44-45.

Kuva 10. Asuinpaikan pohjoisosa kuvattu pohjoiseen.

Kuva 11. Asumuspainanne alueen eteläosassa (lapio keskellä), etualalla vanha kaivausalue.

Kohteet 3 – 10. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, rajausta punaisena. Vuoden 2008 inventoinnin löydölliset koekuopat sinisenä pisteenä, vuoden 2015 koekuopat keltaisena neliönä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

8. Pohjoisniemi 2

Mj-rekisteri:

Laji:

601010015

Tyyppi:

mahdollinen muinaisjäännös
asuinpaikat

Tyyppin tarkenne:

Ajoitus yleinen:

kivikautinen (?)

Ajoituksen tarkenne:

Lukumäärä:

1/2

Rauhoitusluokkaehdotus:

2/3

Paikkatiedot:

Karttanumero:

M35-lehtijako, P4421R
vanha yleislehtijako, 233412

Koordinaatit:

P: 7027495 I: 426598

Koord.selite:

z: 115 m mpy

Inventointimenetelmät:

mj-rekisterin piste

Aiemmat löydöt:

ei inventoitu

KM 16988 Asuinpaikkalöytö

KM 37850 Asuinpaikkalöytöjä.

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

1964 Leena Roine, inventointi

1996 Timo Jussila, inventointi
2008 Vesa Laulumaa, koekaivaus
2009 Simo Vanhatalo, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,9 km länteen 20 – 70 m Alvajärven rannasta pohjoiseen etelään viettävällä hiekkaisella rinteellä törmän yläpuolella, kuivahko kangas, varuttunutta kasvatusmet-sikköä, mökkien piha-aluetta.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Pohjoisniemen etelärannalla, niemen länsiosassa, Alvajärven rantatörmässä. Rakennuksesta noin 18 m itään on todettu liesi vuoden 1964 inventoinnin yhteydessä, jolloin havaittiin myös kulttuurimaata ja kvartsia. Vuoden 1996 koekuopista niitä ei havaittu.

Inventointi 2015: Kohde oli ennallaan. Varsinaista muinaisjäännösaluetta ei inventoitu, koska siellä tehtiin kaksi koekaivausta 2008 ja 2009. Alue tien eteläpuolella oli löydötön,¹⁷ tien pohjoispuolella löytyi pieni miilu (tutkittu) ja yhdestä koekuopasta rautakuonaa, palaneita kiviä ja rautavanteen kappale.¹⁸ Molemmat havainnot ovat vesijohdon linjauksella.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -

Kartta sivulla 28.

Kuva 12. Tien eteläpuoleinen alue, yleiskuva koilliseen.

9. Ainola 1

Mj-rekisteri:

Laji:

Tyyppi:

Tyyppin tarkenne:

Ajoitus yleinen:

Ajoituksen tarkenne:

601010014

mahdollinen muinaisjäännös
asuinpaikat

kivikautinen (?)

¹⁷ Kaivausraportti Simo Vanhatalo 2009.

¹⁸ Kaivausraportti Vesa Laulumaa 2008.

<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	3
<i>Paikkatiedot:</i>	
<i>Karttanumero:</i>	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233412
<i>Koordinaatit:</i>	P: 7027436 I: 426919 z: 111 - 115 m mpy
<i>Koord.selite:</i>	mj-rekisterin piste
<i>Inventointimenetelmät:</i>	ei inventoitu
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	1964 Leena Roine, inventointi 1997 Mirja Miettinen, tarkastus 1999 Mirja Miettinen tarkastus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,5 km länteen 30 – 40 m Alvajärven rannasta pohjoiseen etelään viettävällä hiekkaisella rinteellä törmän yläpuolella. Mökkien piha-alueita.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Alvajärven rantatörmällä, jossa on vuoden 1964 inventoinnissa havaittu mahdollinen tuhoutunut tulisija. Vuonna 1997 tehdyssä maastotarkastuksessa on todettu, että 1950-luvulla rantatörmää on leikattu ja pengerrytetty ja mökkirakennus on tehty täyttömaalle. Yläpuoliselle törmällekin on viety jonkin verran täyttömaata. Sen sijaan itäpuoli, liiterin alapuolinen törmä, on luonnontilassa. Kohde vaikuttaa epävarmalta. Ehjää kulttuurikerrosta voi olla enintään tontin itäosassa.

Inventointi 2015: Alueelle on tullut lisää rakennuksia, se on pieniä pientaloja lukuun ottamatta kokonaan muokattu.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: -.

Kartta sivulla 28.

Kuva 13. Kohde 9 kuvattuna lounaaseen.

10. Pohjoisniemi 1

Mj-rekisteri:	601010013
Laji:	mahdollinen muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	kivikautinen (?)
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	3
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233412
Koordinaatit:	P: 7027395 I: 426958 z: 111 m mpy
Koord.selite:	mj-rekisterin piste
Inventointimenetelmät:	ei inventoitu
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1964 Leena Roine, inventointi 2007 Simo Vanhatalo, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 1,5 km länteen 10 – 30 m Alvajärven rannasta pohjoiseen etelään vietävällä hiekkaisella rinteellä törmän yläpuolella. Mökkien piha-alueita.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Alvajärven jyrkähköllä rantatörmällä, Pohjoisniemen etelärannalla kangasmetsässä olevalla mökkitontilla. Rantatörmässä on havaittu kulttuurimaata ja palaneita kiviä.

Inventointi 2015: Alueelle on uusi rakennus. Koekaivauksessa 2007¹⁹ ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksestä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Kartta sivulla 28.

11 Raatoniitty

Mj-rekisteri:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	työ- ja valmistuspaikat
Tyypin tarkenne:	hiilimiilut
Ajoitus yleinen:	uusi aika
Lukumäärä:	5
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4421R vanha yleislehtijako, 233411
Koordinaatit:	P: 7026289 I: 427870
koord.selite:	itäisin miilu no. 1
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-

¹⁹ Kaivausraportti Simo Vanhatalo 2007.

Aiemmat tutkimukset:

-

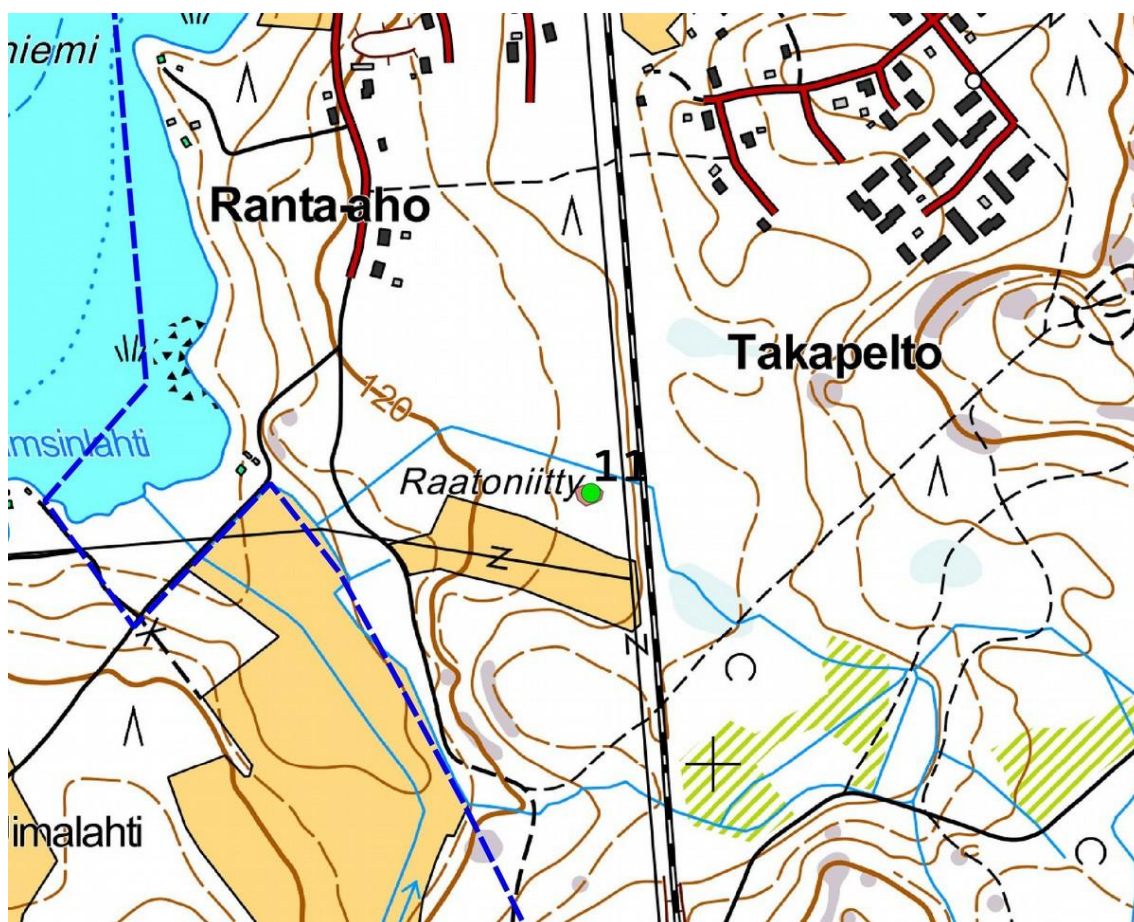
Maastotiedot: Pihtiputaan kirkosta n. 1,5 km lounaaseen rautatieradan länsipuolella matalalla kankaalla Raatoniitty-niminen peltoalueen pohjoispuolella. Metsätyyppi on tuoreehko kangas, puusto on lähinnä kuusta. Pohjoispuolella maasto on rämeistä.

Kuvaus: Viisi n. 2-4 m halkaisijaltaan ja n. 50 cm syvyydeltään olevaa pyöreän tai pitkulaisen muotoista hiilimiilun pohjaa, reunoilla matalat vallit, osin vallit puuttuvat. Kuopat sijaitsevat enimmillään 10 metrin etäisyydellä toisistaan. Kairauksessa todettiin niukasti hiiltä. Joidenkin kuoppien päällä kasvaa puita, jotka ovat rungon läpimitaltaan enimmillään n. 40 cm. Kuopat ovat pintakasvillisuuden peitossa.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Aluomainen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kuva 14. Luoteisimmat miilut no. 2 ja 3 länteen.

Kohde 11. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, raja punaisena. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

12 Suopellonmäki

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppin tarkenne:	työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus yleinen:	hiilimiilut
Lukumäärä:	uusi aika
Rauhoitusluokkaehdotus:	10
	2

Paikkatiedot:

Karttanumero:	M35-lehtijako, P4414L
	vanha yleislehtijako, 233411
Koordinaatit:	P: 7025135 I: 428628

koord.selite:

Inventointimenetelmät:	toiseksi itäisin miilu (no. 2)
Aiemmat löydöt:	pintahavainnointi, kairaus
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Pihtiputaan kirkosta n. 2,5 km etelään Rapeikosta Suopellonmäelle johtavan ulkoilureittinä käytetyn metsätien varrella laajan kallioisen Suopellonmäen kaakkoiskärjessä. Alueen puusto on harvaa mäntymetsää. Maaperä miilujen alueella on keskikarkeaa ja hienoa moreenia.

Kuvaus: Kymmenen n. 1 x 1,5- 1,5-5 metrin kokoista ja n. 50 cm syvää hiilimiilun pohjaa. Muodoltaan kuopat ovat pyöreitä tai pitkulaisia, reunoilla on matalat vallit, osin vallit puuttuvat tai ovat epäselvät. Seitsemän kuoppaa sijaitsee rykelmässä ja kolme muuta niistä n. 30-80 metrin etäisyydellä. Kairauksessa todettiin joidenkin kuoppien pohjasta niukasti hiiltä. Joidenkin kuoppien päällä kasvaa puita, jotka ovat rungon läpimitaltaan enimmillään n. 40-50 cm. Kuoppien pinnalla kasvaa sammalta ja puolukkaa, jonkin verran myös saniaista ja heinää. Lähialueilla on peltoja ja myös entisiä peltoja, jotka ovat metsittyneet.

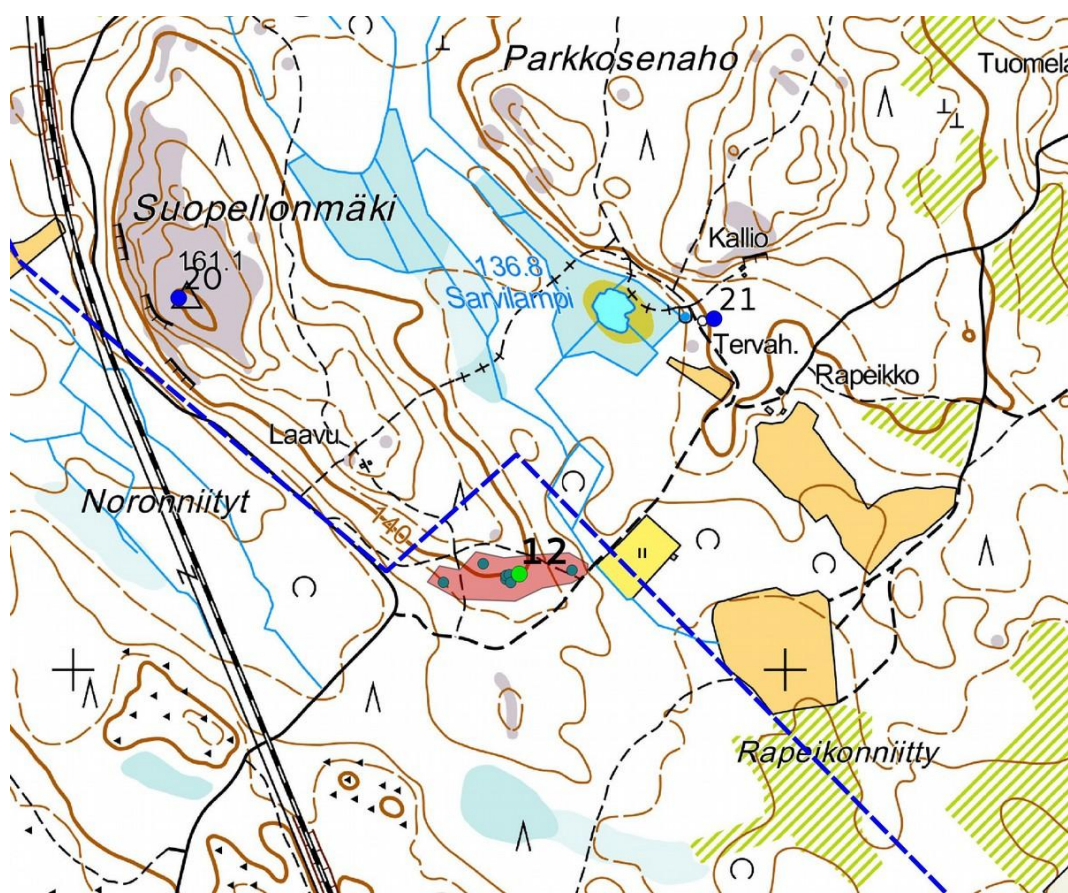
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Alueellinen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kuva 15. Rykelmässä sijaitsevista miiluista kaksi läntisintä miilun pohjaa länteen.

Kuva 16. Pohjoisin miilu pohjoiseen.

Kohde 12. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, rajaus punaisena. Miilut pienenä sinisenä pisteenä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

13. Niemenharju 2

Mj-rekisteri:	601010058
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4414L vanha yleislehtijako, 3312 05 P: 7024191 I: 431189 z: 115-117 m mpy
Koordinaatit:	mj-rekisterin piste
Koord.selite:	mj-rekisterin raja
Rajaus:	pintahavainnointi
Inventointimenetelmät:	KM 30171 Asuinpaikkalöytöjä
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1996 Timo Jussila, inventointi

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 4,4 km kaakkoon Koliman Putaanlahden länsirannalla 2,5 – 3,5 m korkean rantatörmän yläpuolella harjujakson itälaidalla. Tiheästi rakennettu mökkialue, varttunutta kasvatusmetsikköä; mökkien tontti, alueen luoteisosa on kokonaan muokattu, tanssilava + huoltorakennus-

set, parkkialueet, vanha hiekkamonttu.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Niemenharjun kaakkoisreunalla, Kolima-järven Putaanlahden länsirannalla, Saporoniemen tyven pohjoispuolella. Asuinpaikka ulottuu Niemenharjun tanssilavan eteläpuolelta niemekkeestä alkaen noin 250 m etelään, vanhan rantatörmän päällä. Kyseessä on laaja asuinpaikka, joka on osaksi mökkien alla ja pihossa, osaksi ehjässä kangasmaastossa. Maasto on osittain kulunut, etenkin tanssilavan ympäristössä.

Inventointi 2015: Alue oli ennallaan uusia havaintoja ei tehty.

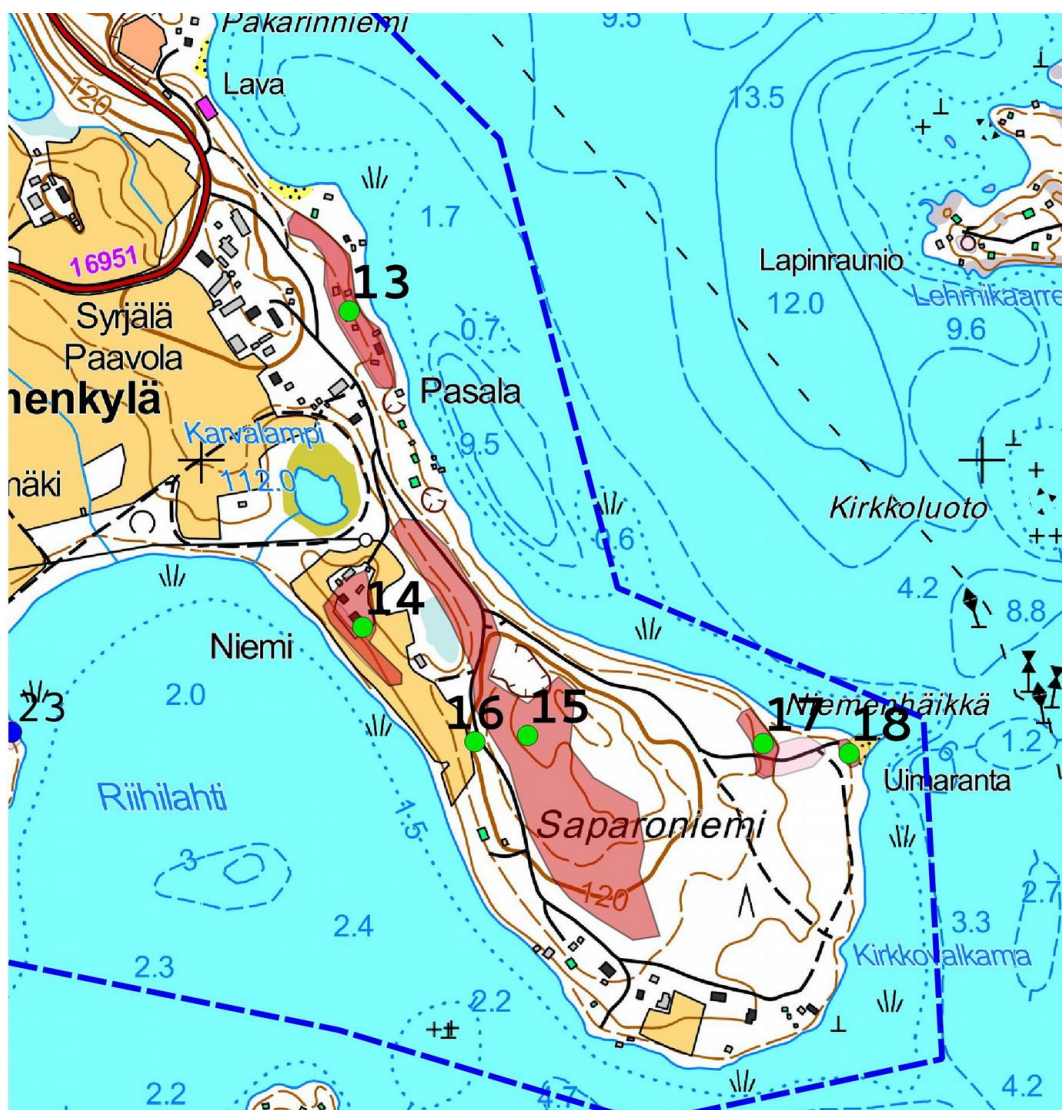
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Alueellinen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kuva 17. Yleiskuva Pakarinniemen kärjestä kaakkoon. Keskellä tanssilava, ehjä asuinpaikka-alue alkaa taustalla olevasta niemen kärjestä.

Kuva 18. Asuinpaikan pohjoisosa kuvattu pohjoiseen.

Kohteet 13 – 18. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, rajaus punaisena. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

14. Niemenharju 1

Mj-rekisteri:	601010057
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	asuinpaikka, kantatalon paikka
Ajoitus yleinen:	moniperiodinen
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	2
Rauhoitusluokkaehdotus:	2

Paikkatiedot:
Karttanumero: M35-lehtijako, P4414L
vanha yleislehtijako, 3312 05

Koordinaatit: P: 7023786 I: 431207

Koord.selite: z: 113-118 m mpy

Rajaus: rajatun alueen piste

Inventointimenetelmät: mj-rekisteri ja tieto aiemmista tutkimusraporteista

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt: KM 2029:135 Gneissikivi (kovasin)
KM 28366 Kourutaltilta
KM 37295 Asuinpaikkalöytöjä

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 1996 Timo Jussila, inventointi
2005 – 2007 Miika Kumpulainen ja Mirja Miettinen koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 4,7 km kaakkoon Riihilahden luoteisrannalla. Kivikautinen asuinpaikka muodostaa rannansuuntaisen n. 140 m pitkän ja 20 m leveän nauhamaisen alueen; kesantopeltoa. Historiallinen asuinpaikka sijaitsee maatilan piha-alueella.

Kuvaus: Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Niemenharjun lounaisreunalla, Riihilahden itä-/koillisrannalla, Karvalammen eteläpuolella olevilla harjanteilla, Niemen talon ympäristössä, länsilounaaseen viettävällä hiekkaisella viljelys- ja pihamaalla. Koekaivauksessa 2005 löytyi pellon muokkauskerroksen alta kivikautistyyppinen liedenpohja, mutta ei säilynyttä kulttuurikerrosta. Talon pihapiirissä on 2 tai 3 historiallisen ajan rakennuksen pohjaa, jotka löydöistä päätellen lienevät 1700-luvulta. Paikka on asuttu kiinteästi 1400-luvulta lähtien. Rakennuksen pohjien alta tuli esiin likamaakuoppa, josta löytyi pala mahdollisesti epineoliittista keramiikkaa.

Inventointi 2015: Peltö, jossa kivikautinen asuinpaikka-alue sijaitsee oli kesannolla, uusia havaintoja ei tehty. Talon pihan aluetta ei inventoitu, koska siellä on tehty koekaivauksia kolmena kesänä. Kaivausraportin²⁰ perusteella paikalla on rakennuksen pohja ja löytöjä ainakin 1700-luvulta. Lisäksi on tallennettu joitakin vanhempia löytöjä.

Saparoniemen (Pasalan) kantatalo on merkitty vuoden 1848 pitäjänkartassa samalle paikalle, missä nykyään Niemen tila sijaitsee, talo on merkitty v. 1560 maakirjaan sekä asutuksen yleisluetteloon vuodesta 1761 > . Kyse on Pihtiputaan taajaman vanhimmista kantatalon paikasta.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Aluemainen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kartta sivulla 37.

Kuva 19. Kivikautinen asuinpaikka kuvattuna luoteeseen.

²⁰ Kaivausraportti Miika Kumpulainen ja Mirja Miettinen, Kivikautisten löytöpaikkojen ja historiallisen ajan asuinpaikan koekaivaukset 2005-2007.

15 Saporoniemi

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	-
<i>Tyyppi:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	maarakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	kuopat
<i>Lukumäärä:</i>	ajoitamaton
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	26
	2

Paikkatiedot:

<i>Karttanumero:</i>	M35-lehtijako, P4414L vanha yleislehtijako, 233411
<i>Koordinaatit:</i>	P: 7023648 I: 431418 z 118 – 128 m mpy.
<i>koord.selite:</i>	rajatun alueen keskipiste
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi, kairaus
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkosta 4,5 – 5,2 km kaakkoon Saporoniemen keskiosassa harjujakson laella. Kuivahko kangas, nuorta – varttunutta kasvatusmetsikköä. Alueen keskiosassa on sorakuoppa.

Kuvaus: Kohteen kuopat on merkitty vuosien 2005-2007 kaivausraportin ”Niemenharju 1 Niemi MJR 601010057” kartalle sivulle 22, raportti Miikka Kumpulainen ja Mirja Miettinen. Tutkimuksen kohteena olivat kivikautiset löytöpaikat ja historiallisen ajan asuinpaikka. Saporoniemen kohde ei ole rekisteriportaalissa.

Vuosien 2005-2006 kaivausten yhteydessä Saporoniemestä kartoitettiin 38 maakuoppaa kahdessa vierekkäisessä rivissä. Ne tulkittiin pyyntikuopiksi, joihin olisi myöhemmin tehty hiilimiiluja ja tervahautoja. Karvalammesta n. 100 m kaakkoon sijaitsevaan kuoppaan/kaksoiskuoppaan tehtiin koeoja. Kuopassa todettiin kaksoismaannos. Isomman kuopan seinämässä oli hiiltyneitä puunjäänteitä pystysuunnassa ja kuopan pohjalla hiiltyneitä puunjäänteitä vaakasuorassa. Kysymyksessä tulkittiin olevan pyyntikuopan seinämien ja pohjan tukirakenteista (s. 22-23 Kumpulainen ja Miettinen).

2015: Alueelta kartoitettiin 26 maakuoppaa, jotka ovat voineet olla alun perin pyyntikuoppia. Kuopat ovat kooltaan n. 1,5-4 m, syvyys vaihtelee vajaasta puolesta metristä n. metriin. Ne ovat muodoltaan pyöreitä tai soikeita. Osassa on reunavalli, kuoppien reunat vaihtelevat loivista jyrkkiin. Kuopat ovat pintakasvillisuuden peitossa. Kahdessa tapauksessa kysymys on kaksoiskuopista eli kuopat sijaitsevat kiinni toisissaan. Ainakin kymmenen kuopan maannoksessa esiintyi kairauksessa hiiltä, joissakin kuopissa hiilikerros oli vahva ja kysymys on hiilimiiluista. Vain yhdessä kuopassa havaittiin kaksoismaannos. Alueella on myös resentejä maanottokuoppia. Lisäksi alueella on yksi tervahauta, josta muodostettiin oma kohde nimellä Saporoniemi 2.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: Aluemainen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kuva 20 Hiilimiilu. Kuopan pohjalla todettiin kairauksessa paksu hiilikerros. Kuva länteen.

Kuva 21. Hiilimiilu Saparoniemestä pohjoiseen jatkuvalla kapealla hiekkaharjanteella. Pohjalla todettiin kairauksessa paksu hiilikerros. Kuva kaakkoon.

Kuva 22 Yleiskuva Saporoniemen keskiosasta sorakuopan eteläpuolelta. Kuvattu
..... lounaaseen.

16. Saparoniemi 2

Mj-rekisteri:

Laji: -
Tyyppi: kiinteä muinaisjäänös
Tyyppin tarkenne: työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus yleinen: tervahaudat
Ajoituksen tarkenne: uusi aika

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: 2

Paikkatiedot:

Karttanumero: M35-lehtijako, P4414L
vanha yleislehtijako, 3312 05

Koordinaatit: P: 7023640 I: 431350
z: 120 m mpy

Koord.selite: Gps-mittaus

Rajaus: pistemäinen

Inventointimenetelmät: pintahavainnointi

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 1996 Timo Jussila, inventointi

2005 – 2007 Miika Kumpulainen ja Mirja Miettinen, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 4,85 km kaakkoon Saparoniemen keskiosassa harjun lounaisrinteellä. Entinen hakkuualue, jossa kasvaa vesakkoa ja heinää.

Kuvaus: Mökkitien lounaispuolella on rinteeseen tehty tervahauta, halkaisija valli mukaan lukien 7 m, kuopan halkaisija 3,5 m ja syvyys 0,8 m. Halssi suuntautuu lounaaseen, pituus 3 m ja syvyys 1,6 m.

Ehdotus suojavajöhykkeeksi: Pistemäinen.

Kartta sivulla 42.

Kuva 23. Tervahauta kuvattu luoteeseen.

17. Saparoniemi 3 (Saparoniemi N)

Mj-rekisteri:	601010003, 601010004 Saparoniemi
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4414L vanha yleislehtijako, 3312 05
Koordinaatit:	P: 7023637 I: 431720 z: 115 – 117 m mpy
Koord.selite:	Rajatun alueen keskipiste
Rajaus:	vuoden 2004 tutkimusraportin mukaisesti ²¹
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi, koekuopitus, kairaus
Aiemmat löydöt:	KM 35090 Asuinpaikkalöytöjä
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1964 Leena Roine, inventointi 1993 Mirja Miettinen, tarkastus 1996 Timo Jussila, inventointi 2004 Mirja Miettinen ja Miika Kumpulainen, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 5,2 km kaakkoon Saparoniemen kaakkoisosassa harjun itälaidalla tasanteella muinaisen rantatörmän yläpuolella. Kuivahko mäntykangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Paikka sijaitsee Niemenharjun eteläkärjessä, Saparoniemessä, jossa on nykyisin uimaranta. Sinne vievän tien pinnassa vuonna 1964 havaittiin palomaaläikkä, jonka kohdalta ei kuitenkaan vuoden 1996 inventoinnissa tehty löytöjä tai muita havaintoja. Maasto on ehjää kangasmetsää muinaisine ranta-terasseineen, asuinpaikaksi sopivaa.

Koekaivauksessa vuonna 2004 todettiin kulttuurikerrosta ja löydettiin palanutta luuta, kvartsia, kivilaji-iskoksia, hiotun kiviesineen katkelma ja hajanaisia tulenpidon jälkiä, jotka keskittyivät maastossa näkyvälle, välitömästi noin 115 m korkeudella olevan rantatörmän päälle. Vuonna 1964 näkynyt palomaaläikkä lienee ollut juuri tieleikkauksessa em. rantatörmän kohdalla, jossa yhäkin on jonkin verran likamaata näkyvissä.

Asuinpaikka on rannan ja terassin suuntainen pitkänomainen vyöhyke tien molemmin puolin. Suppealla koekuopituksella ei muinaisjäännöksen laajuutta voitu selvittää. Todetun löytöalueen koko oli noin 20 x 60 m.

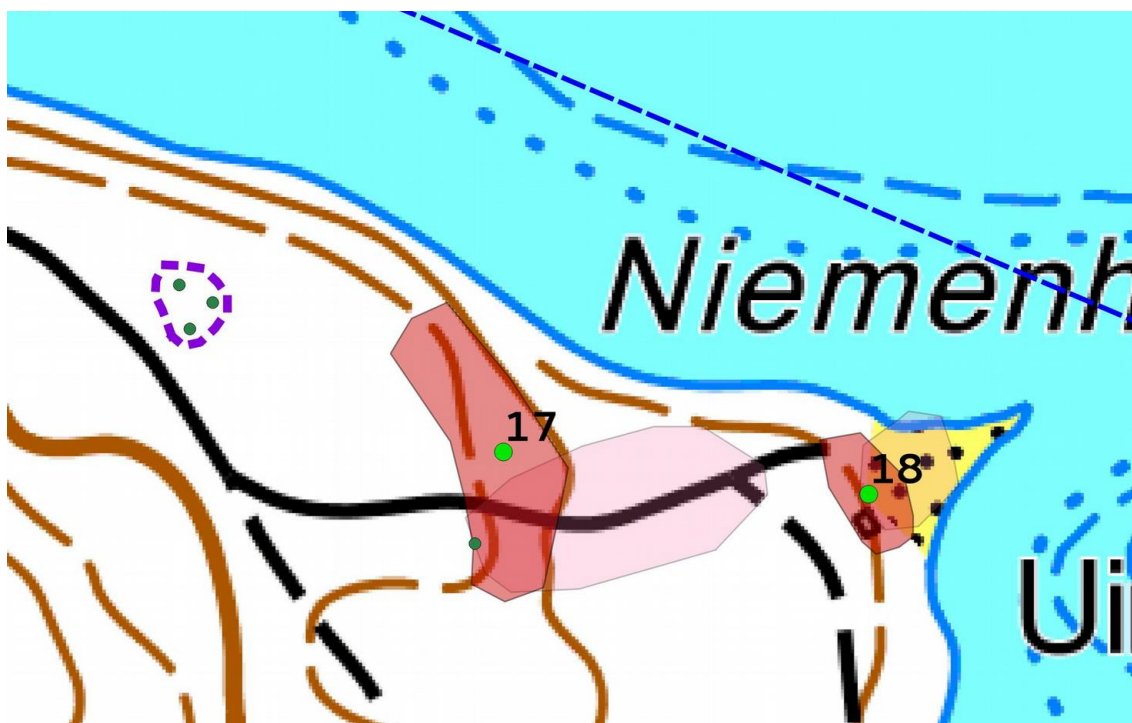
Inventointi 2015: Alue oli ennallaan, koekuopista alueen eteläpuolella ei havaittu asuinpaikkaan viittaavia merkkejä (koekuopat sijaitsevat vuoden 2004 koekuopitetun alueen ulkopuolella). Raportin 2004 mukaan asuinpaikan rajaus vaatisi tarkkuusinventoinnin. Asuinpaikan alueen länsilaidalla ja sen luoteispuolella on yhteensä 4 hiilimiilua (ilmeisesti historialliselta/uudelta ajalta), kaivauskertomuksessa 2004 ne on käsitelty samana kohteena kuin asuinpaikka, eikä niitä tässäköön raportissa erotettu omaksi kohteeksi.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: Alueomainen punaisen rajauksen sekä violetin katkoviivan (miilut) mukaisesti.

²¹ Mirja Miettinen ja Miika Kumpulainen, Saparoniemi N ja Saparoniemi E. Kivikautisten asuinpaikkojen koekaivaus 2004.

Kuva 24. Asuinpaikka kuvattuna pohjoisluoteeseen, etualalla (lappio) miilukuoppa..

Kohteet 17 ja 18. Muinaisjäännösalueen keskipiste vaaleanvihreänä pisteenä, rajausta punaisena. Miilurykelmän ehdotettu suojavyöhyke violettina katkoviivana. Koekuopat keltaisena neliönä. Mj-rekisterin rajaukset vaaleanpunaisena. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:1 000.

18. Saparoniemi 4

Mj-rekisteri:	601010004 Saparoniemi E
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	
Ajoitus yleinen:	kivikautinen
Ajoituksen tarkenne:	
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
Paikkatiedot:	
Karttanumero:	M35-lehtijako, P4414L vanha yleislehtijako, 3312 05 P: 7023625 I: 431829 z: 111 – 112,5 m mpy
Koordinaatit:	Rajatun alueen keskipiste
Koord.selite:	mj-rekisterin rajausta (muokattu)
Rajausta:	pintahavainnointi, koekuopitus
Inventointimenetelmät:	KM 16653 Asuinpaikkalöytö
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	1964, Leena Roine, inventointi 1993 Mirja Miettinen, tarkastus 1996 Timo Jussila, inventointi 2004 Mirja Miettinen ja Miika Kumpulainen, koekaivaus

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkolta 5,2 km kaakkoon Saparoniemen kaakkoisosassa tasanteella harjun itälaidalla rantahiekassa ja nykyisen rantatörmän yläpuolella. Kuivahko mäntykangas, varttunut ta kasvatuseuetsikköä.

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Kohde sijaitsee Niemenharjun kaakkoiskärjessä olevassa Saparoniemessä, jonka hiekkaisella itärannalla on kunnan uimaranta. Inventoinnissa vuonna 1964 havaittiin niemen kärjessä likamaata, palaneita kiviä ja kvartseja (KM 16653). Vuoden 1996 inventoinnissa tien pinnalla, läheltä niemen kärkeä ja myös vesirajassa havaittiin kvartseja. Niitä ei kuitenkaan otettu talteen.

Vuoden 2004 tutkimuksissa ei todettu merkkejä asuinpaikasta eikä löytöjä sen paremmin vesirajasta kuin tieltä tai koekuopistakaan. Tielle ja uimarannan yläpuolella oleville pysäköintilevennyksille on tuotu karkeampaa maa-ainesta ilmeisesti vuoden 1996 jälkeen, jolloin mahdolliset asuinpaikan merkit ovat saattaneet peittyä. Niemen kärjen maanpinta ei ole kaikilta osin enää samassa kunnossa kuin inventointikertomuksissa mainitaan.

Inventointi 2015: Alue oli ennallaan, inventoinnissa ei löytynyt merkkejä asuinpaikasta rantahiekasta, törmästä ja koekuopista. Muinaisjäännös on ilmeisesti tuhoutunut.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: Alueellinen punaisen rajauksen mukaisesti.

Kartat sivuilla 37 ja 46.

Kuva 25. Saporoniemä 4 kuvattuna asuinpaikasta Saporoniemä 3, itäkoilliseen.

Kuva 26. Saporoniemä 4, rantavyöhyke, oikealla reunalla uimaranta, kuvattu itään.

Kuva 27. Maisemakuva, Kirkkovalkama kohteista 17 ja 18 n. 250 m etelään, kuvattuna itään.

Kulttuuriperintökohteet

19 Kanava

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	-
<i>Tyyppi:</i>	kulttuuriperintökohde
<i>Tyypin tarkenne:</i>	työ- ja valmistuspaikat
<i>Ajoitus yleinen:</i>	kanavat
<i>Lukumäärä:</i>	uusin aika
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	1
	-

Paikkatiedot:

<i>Karttanumero:</i>	M35-lehtijako, P4421R, P4423L vanha yleislehtijako, 3312 03
<i>Koordinaatit:</i>	P: 7025522 I: 428149 z 111,5 m mpy
<i>koord.selite:</i>	gps-mittaus Kanavan sillan kohdalla
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pihtiputaan kirkosta n. 1,4 km pohjoisluoteeseen Madeharjun ja Mainevan välissä Kammolankankaan harjun pohjoispuolella. Kanavan lähiympäristö on kivinen ja soistunut, rehevä ”joki”varsikasvillisuus.

Kuvaus: Kanava on 900 m pitkä ja n. 8 leveä, se yhdistää Alvajärven ja Heinäjoen noin 500 m etelään Heinäjoen alkuperäisestä uomasta. Kanava rakennettiin vuosina 1952-54 ratahankkeen yhteydessä, koska oli tarkoitus rakentaa rautatiepenger Heinäjoensuun kohdalla ja tukkia siten lasku-uoma.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Kuva 28. Kanava kuvattu sillasta itään

Kuva 29. Ruoppauskasa kanavan pohjoispuolella, kuvattu itään.

Kuvaus: Jyrkästi länteen laskevan kallion reunalla kaksi noin 3 m halkaisijaltaan ja enimmillään n. 1,6 m syvää louhintakohtaa kalliossa ja louhinnassa syntynyt pitkä röykkiö niiden länsipuolella. Porausjälkien ja pintakasvillisuuden perusteella louhinta ajoittuu lähihistoriaan. Noin 200 m pohjoiseen mäen pohjoispäässä havaittiin murskattuja kiviä, jotka ilmeisesti liittyvät samaan toimintaan. Noin 50 m etelään havaittiin resenttejä hakkausjälkiä jyrkän kallion seinämässä ja kallion seinämästä irrotettuja kivenkappaleita.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -

Kuva 30. Louhintapaikka etelään.

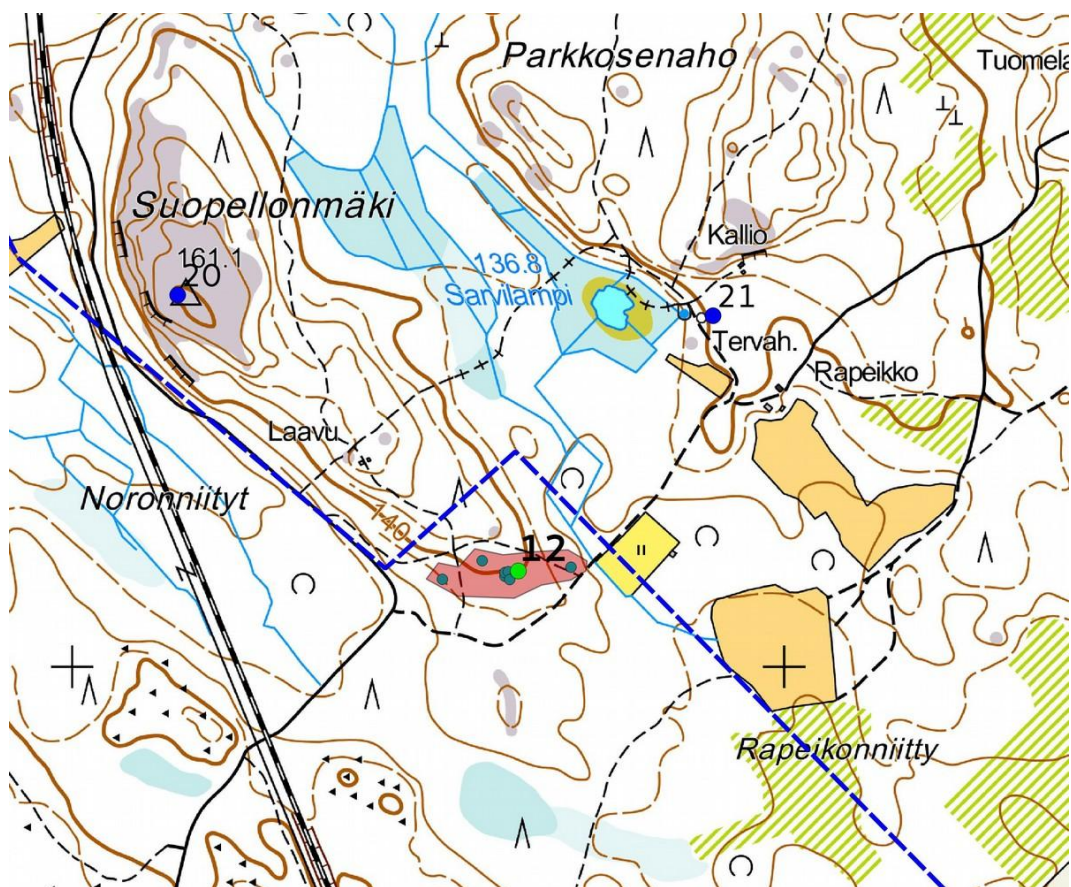
Kuva 32. Louhinnassa syntyneitä röykkiöitä itään.

Kuva 33 Noin 200 m pohjoiseen havaittiin lohkottuja kiviä kallion pinnalla. Kuva pohjoiseen.

Kuva 34. Tuore louhintakohta kallion seinämässä noin 50 m kohteesta etelään.

Kohteet 20 ja 21 (12). Kulttuuriperintökohteen keskipiste sinisenä pisteenä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

21 Rapeikko

Mj-rekisteri:

Laji: -
työ- ja valmistuspaikat
Tyyppi: tervahaudat
Tyyppin tarkenne: uusin aika
Ajoitus yleinen: 1
Lukumäärä: -
Rauhoitusluokkaehdotus: -

Paikkatiedot:

Karttanumero: M35-lehtijako, P4414L
vanha yleislehtijako, 233411
Koordinaatit: P: 7025493 I: 428900

koord.selite:

tervahaudan keskikohta

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

-

Maastotiedot: Pihtiputaan kirkosta n. 2,2 km etelään Variskylän lounaispuolella Rapeikossa Rapeikon luontopolun varrella, n. 100 m kohteen länsipuolella on pieni Sarvilampi.

Kuvaus: Paikalla on Lions Club Pihtiputaan rakentama näytöstervahauta. Ensimmäisen kerran tervahauta poltettiin vuonna 1992. Asiantuntijana oli Pentti Rautasalo.²²Tervahaudasta n. 20 m länteen on lähde, joka on

²² Pihtiputaan kirja 2. 2000. S. 391-392.

kunnostettu luonnossa liikkujien käyttöön ja nähtävyydeksi. Lähde oli aiemmin kaivo, joka oli lähitalojen käytössä. Vuoden 1964 peruskartalle on merkitty kaakkoispuolelle Rapeikon talo ja koillispuolelle Kallion talo. Tilojen kohdalla on edelleen rakennuksia.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -. Kartta sivulla 53.

Kuva 35. Näytöstervahauta pohjoiseen.

Kuva 36. Tervahaudan lähistöllä oleva lähde, joka toimi aiemmin lähitalojen kaivona.

22 Niemenharjuntie

Mj-rekisteri:

Laji: - kulttuuriperintökohde

Tyyppi: kulkuväylät

Tyypin tarkenne: tienpohjat

Ajoitus yleinen: uusi aika

Lukumäärä: 1

Rauhoitusluokkaehdotus: -

Paikkatiedot:

Karttanumero: M35-lehtijako, P4423L, P4414L
vanha yleislehtijako, 233411, 233412, 331205

Koordinaatit: P: 7024702 I: 430718

koord.selite: tielinjaus Lylylammen ja Putaanlahden välissä

Inventointimenetelmät: pintahavainnointi

Aiemmat löydöt: -

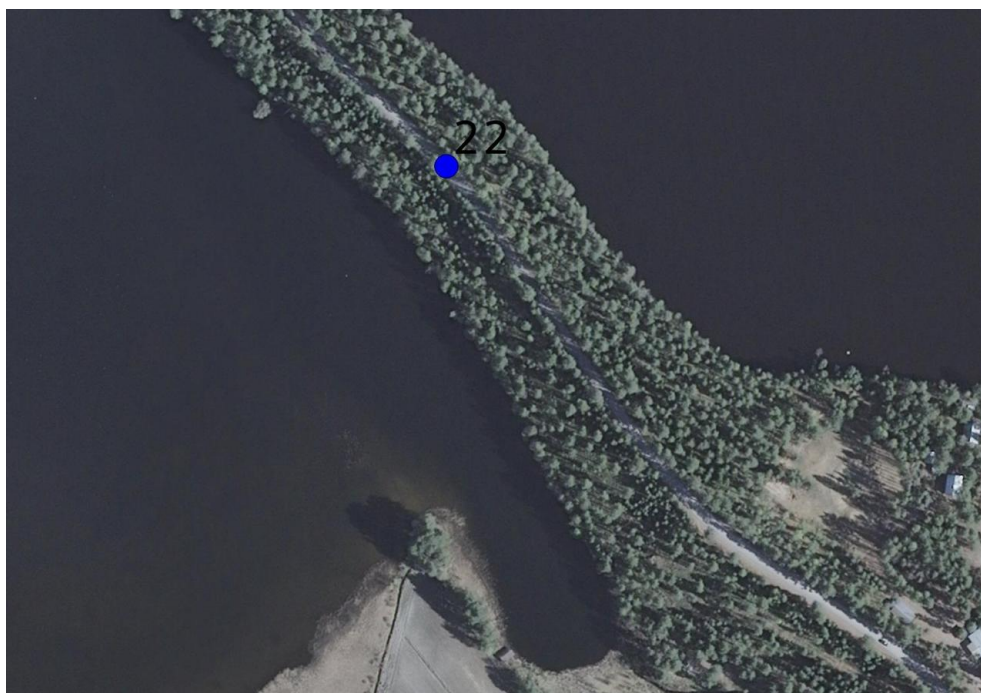
Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: -

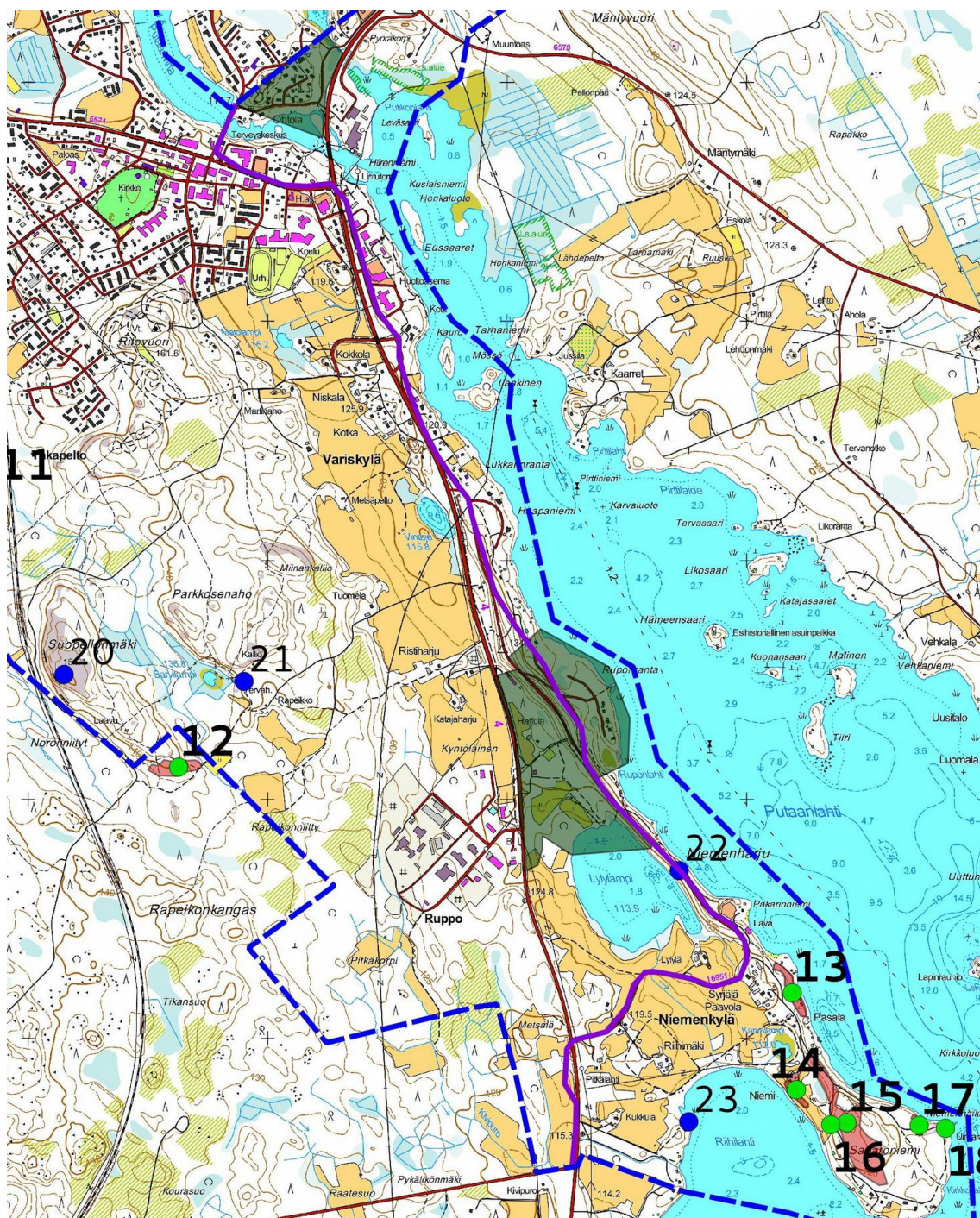
Maastotiedot: Pihtiputaan keskustaajamassa ja Niemenkylässä nykyisten Ruukintien, Asematien, Putaanportintien ja Niemenharjuntien kohdalla. Tien varsi on pääosin rakennettua, Niemenkylässä tielinjaus kulkee myös hiekkaharjulla ja peltoalueiden halki.

Kuvaus: 1800-luvun pitäjätien linjaus kulkee pohjoisesta Putaanvirran yli Pihtiputaan keskustaajamaan, missä se ylittää vt 75:n ja jatkuu sen itäpuolella etelään Koliman Putaanlahden rannalla asfaltoituja ajoteitä pitkin ja niiltä sorapintaista Niemenharjuntietä pitkin. Kaavan eteläpuolella linjaus jatkuu metsäteitä ja kyläteitä pitkin Ilosjoelle. Kaavan alueella tielinjauksen varrella sijaitsee useita kantatalojen paikkoja. Niemenkylässä linjaus kulkee kapealla jyrkkärinteisellä hiekkaharjulla, joka erottaa Lylylammen Putaanlahdesta. Niemenkylässä tielinjaus kulkee viljelysmaiseman halki. Putaanvirran kohdalla linjaus ylittää Ruukintiellä Heinäjoen sillan, joka kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin kohteisiin. Silta on valmistunut vuonna 1924. Tielinjaus on asemoitu vuoden 1848 pitäjänkartan mukaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Kuva 37. Ortokuva tielinjauksesta Niemenharjun kohdalla.

Kohde 22. Tielinjaukset violetina viivana. Kulttuuriperintökohteet sinisenä pisteinä, muinaisjäännös-kohteet vihreänä pisteinä (keskipisteet), rajausta punaisena. Aiemmin tutkitut alueet vihreänä (koekaivaus, tarkkuusinventointi, jotka jäivät tämän inventoinnin ulkopuolelle). Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000 12/2015; mk 1:5 000.

23 Riihilahti

Mj-rekisteri:
Laji, ehdotus:
Tyyppi:

1000004812
kulttuuriperintökohteet
työ- ja valmistuspaikat

<i>Tyypin tarkenne:</i>	peltoröykkiöt
<i>Ajoitus yleinen:</i>	uusin aika
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	-
<i>Paikkatiedot:</i>	
<i>Karttanumero:</i>	M35-lehtijako, P4414L vanha yleislehtijako, 331205
<i>Koordinaatit:</i>	P: 7023652 I: 430757
<i>koord.selite:</i>	kohdekoordinaatit muutettu, gps-mittaus
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	2005 Miikka Kumpulainen inventointi

Maastotiedot: Koliman ja Riihilahden länsirannalla Niemenkylässä. Kukkulan tilasta länteen.

Kuvaus: Rekisteriportaalin kuvaus: Koliman rannassa oleva kiviraunio, jossa on iso laakakivi pienien kivien päällä. Tämän pöytäkiven ympärille on kasattu erikokoisista kivistä kivikehä. Koko röykkiön halkaisija on 7 m ja korkeus noin 1 m. Raunion lähellä ei ole vanhoja niittyjä tai peltoja.

2015: Paikalla on laeltaan tasainen n. 2 m halkaisijaltaan oleva ja enimmillään yli 50 cm korkea kivi, joka on kylmän vaikutuksesta jonkin verran lohkeillut. Kiven itä- ja pohjoissivulla on n. 3 metrin pituudella melko säännöllisessä puolikaareessa pienempiä kiviä, joista jotkut ovat särmikkäitä. Kivien pinnassa kasvaa samalta ja hieman jäkälää. Vuoden 1964 peruskartalle paikalle on merkitty pelto. Röykkiön sijainnin ja kivien pintakasvillisuuden perusteella kysymys on ison kiven viereen lähihistoriassa kootusta röykkiöstä, josta on myöhemmin jossakin tarkoituksessa poistettu kiviä. Kysymys on ilmeisesti peltoröykkiöstä.

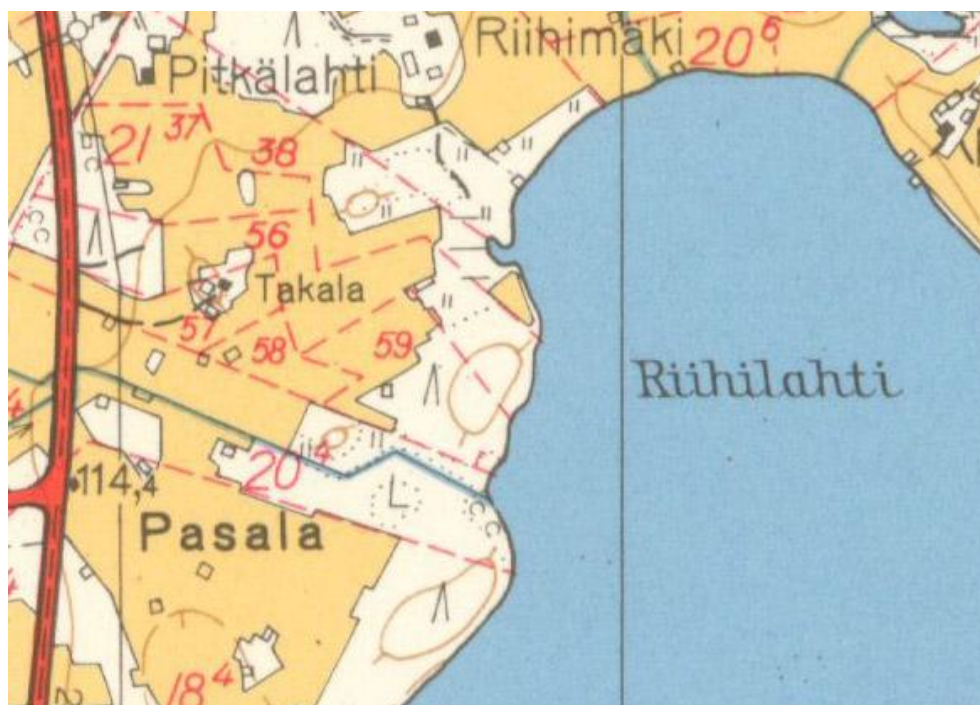
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

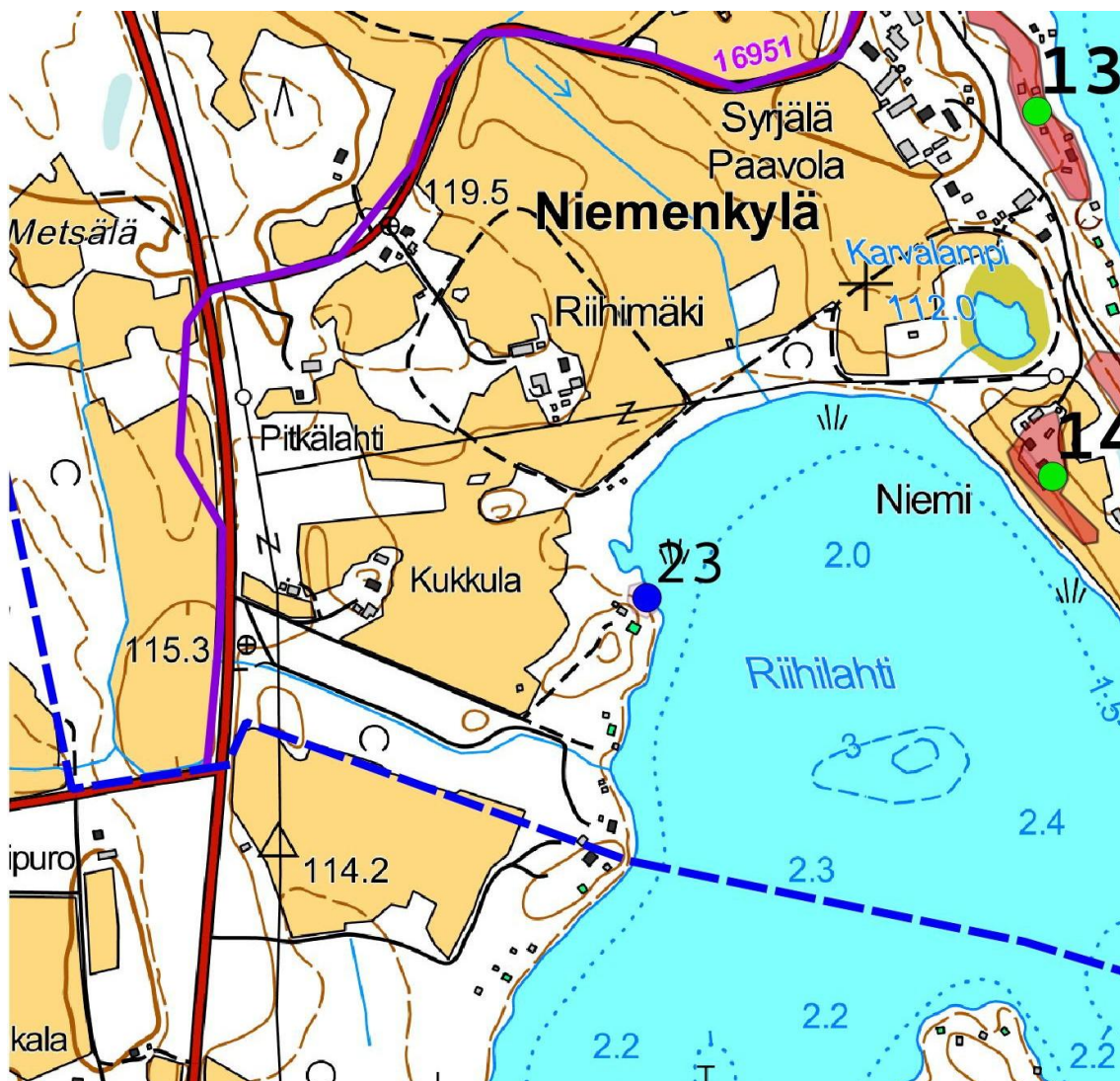
Kuva 38. Röykkiö kuvattu kaakkoon

Kuva 39. Röykkiöön myöhemmin kaivettu kuoppa. Kuva itään.

Ote vuoden 1964 peruskartasta. Paikalle on merkitty pelto.

Kohde 23. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2015, mk 1:5 000.

Muut havainnot

24 Variskylä etelä

Mj-rekisteri:

Laji, :

Tyyppi:

Tyypin tarkenne:

Ajoitus yleinen:

Lukumäärä:

Rauhoitusluokkaehdotus:

muu havainto

karttamerkintä

talon paikka

uusi aika

1

—

Paikkatiedot:

Karttanumero:

M35-lehtijako, P4423L

vanha yleislehtijako, 331202

Koordinaatit:

P: 7026045 I: 429466

koord.selite:

z n. 123 m mpy
digitointi

<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee itään viettävällä peltorinteellä Variskylän eteläpuolella ja Vintajalammen länsipuolella. Maaperä on hiesua.

Kuvaus: Vuoden 1848 pitäjänkartalle (C.F. Langhjelm & G. Granlund) on merkitty ko. Peltorinteiden kohdalla talo tai torppa, nimi Niskala ja kantatalon no. 14. Niskala on merkitty vuonna 1560 maakirjaan, ja se on taajaman alueen vanhempia taloja. Talo esiintyy asutuksen yleisluettelossa vuodesta 1761 eteenpäin numerolla 14. Maanmittauslaitoksen uudisarkistossa (E66b:5/15-23) Niskalan talo on merkitty Variskylälle Kotkan talon viereen (palstat 14:1 – 14:3), huom. myös ylivuivattu nimi Niskala pitäjänkartassa. Neljäs palsta 14:4 on juuri se pelto, mihin talo oli merkitty.

Inventoinnissa ei tehty ko. alueella havaintoja talonpaikasta, pelto oli juuri äestetty ja havaintomahdollisuudet hyvät. Kantatalon sijaintia ei siten pystytty ratkaisemaan.

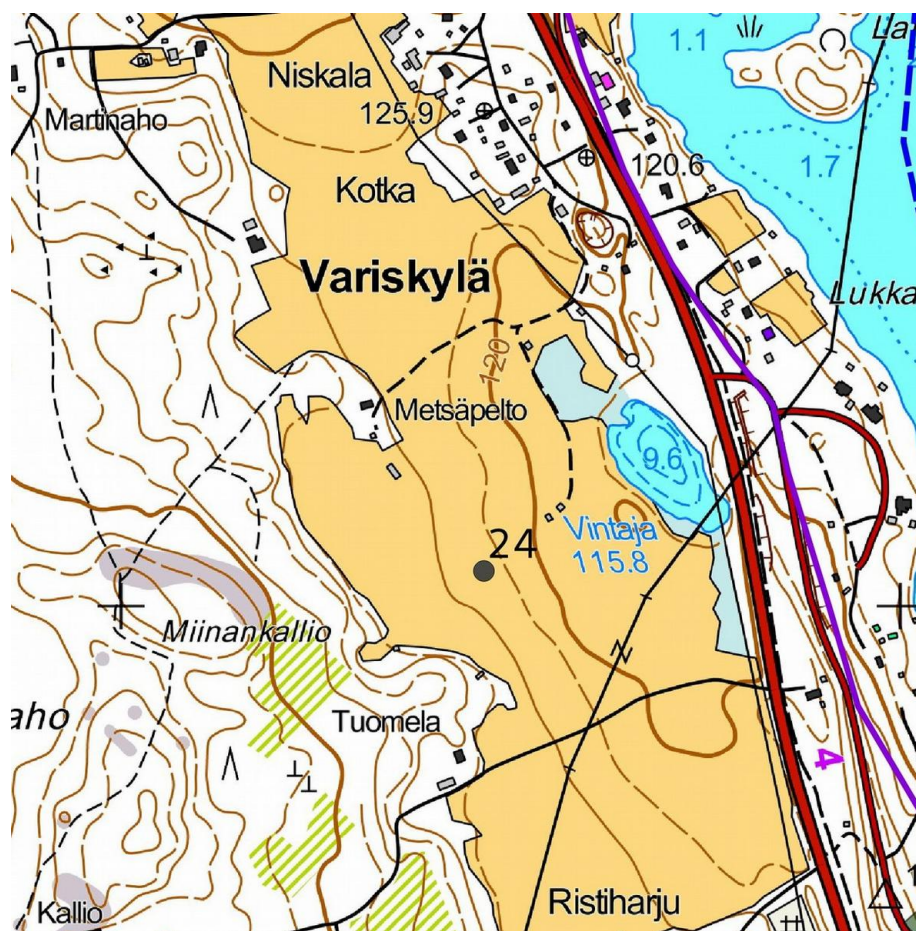
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Ote vuoden 1848 pitäjän kartasta.

Kuva 40. Peltoalue Vintajan länsipuolella. Mahdollinen kantatalon paikka vasemmassa reunassa.

Kohde 24. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 12/2105, mk 1:5 000.

Aineistoluettelo**Kirjallisuus:**

Lappalainen, Jussi T. 1964 (toim). Pihtiputaan kirja. Pieksämäki.

Meinander, C.F. 1964. Pihtiputaan kivikautta. Pihtiputaan kirja. Pieksämäki.

Ristaniemi, Olli 1985. Keski-Suomen muinaisrannat. Keski-Suomen seutukaavaliitto. Julkaisu nro 73, sarja B. Jyväskylä.

Jokipii, Mauno (toim.): Keski-Suomen historia 1: Keski-Suomen vanhin historia. Jyväskylä 1999.

Jokipii, Mauno (toim.): Keski-Suomen historia 2: Keski-Suomi maakunta-ajatuksen synnystä itsenäisyyden aikaan. Jyväskylä 1988.

Mönkkönen, Mauri 2000 (toim). Pihtiputaan kirja II. Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan julkaisusarja 37. Jyväskylä.

Jussila, Timo 2000. Pioneerit Keski-Suomessa ja Savossa. Rannansiirtymisajoitusten menetelmien perusteita ja vertailua. Muinaistutkija 2/2000.

Jokipii, Mauno (toim.): Keski-Suomen historia 3: Keski-Suomi itsenäisyyden aikana. Jyväskylä 1993.

Jäppinen, J. (toim.) 2006. Viestejä maisemassa. Keski-suomalainen kulttuuriympäristö. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Silén, Saija: Muinaisuuden metropolista nykypäivään. Pihtiputaan kulttuuriympäristöohjelma. Pohjoisen Keski-Suomen Toiminnallinen Kulttuuriympäristö (POTKU-) hanke; Keski-Suomen ympäristökeskus, Jyväskylä 2007. Myös digitaalisena: www.ymparisto.fi/download/noname/%7BB7702409-256E.../100469

Digitaalinen aineisto:

Geologian tutkimuskeskus, maaperä <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Syke, pohjavesialueet <http://www.d3.ymparisto.fi/d3/aineistolataus.htm>

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto, <http://www.vanhakartta.fi/>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu, perus- ja maastokarttarasterit, vinovalorasterit <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos, vanhat topografi- ja peruskartat <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön rekisteriportaali, muinaisjäännösrekisteri, Kulttuuriympäristön tutkimusraportit, Pihtipudas: <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Arkistolaitos, pitäjänkartasto Pihtipudas: <http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?new=1&haku=Pihtipudas>

Arkistolaitos, asutuksen yleisluettelo 1761-1769 Viittasaari http://digi.narc.fi/digi/hak_view.ka?hakid=1676

Maanmittaustoimitukset <http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?o=0>

<http://www.narc.fi:8080/VakkaWWW/Selaus.action;jsessionid=ED0224010BFFD0F5029E2A5EB1711ED0?kuvailuTaso=SARJA&avain=303393.KA>

Liite: Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. Sarja Pihtipudas:

[E42d:1/1-49 Pihtipudas; Innefattande Nr 1-30 i denna by, Nr 1, 4-6, 9-11 och 14 i Seläntaus, Nr 1-23 i Sydänmaa och Nr 6 i Keiteleenpohja by af Wiitasaari socken, med flere, se Tietosisältö 1810 - 1841](#)
[E42d:1/50 Pihtipudas; Beskrifning öfver Tuliniemi Nr 32 Nybygges ägor 1840 - 1840](#)
[E42d:1/52 Pihtipudas; Utbrytnings instrument öfver Nr 31 och 38 i denna samt Nr 29 i Sydänmaa by nybygges ägor 1847 - 1847](#)
[E42d:1/53 Pihtipudas; Utbrytnings skatllägnings beskrifning öfver Nr 35 nybygges ägor, se Sydänmaa by 1848 - 1848](#)
[E42d:1/54 Pihtipudas; Rålägnings beskrifning öfver nybygge Nr 35 och 37, se Sydänmaa by 1857 - 1857](#)
[E42di:27/1-5 Pihtipudas; Karta och beskrifning öfver föreslagen ny väg till Pielavesi såkne rå 1856 - 1856](#)
[E42d:1/55-60 Pihtipudas; Nr 19 Wälitalo, klyfningskarta och handlingar 1880 - 1880](#)
[E42d:1/61-64 Pihtipudas; Nr 34 Pahka - aho, ägokarta med beskrifning 1894 - 1894](#)
[E42d:1/65-70 Pihtipudas; Nr 25 Rönnehiekka, klyfningskarta och handlingar 1896 - 1896](#)
[E42d:1/71-77 Pihtipudas; 0,6667 N:o 22 Luoma, halkomiskartta ja asiakirjat 1901 - 1901](#)
[E42d:1/78-88 Pihtipudas; N:o 21 Pasala, halkomiskartta ja asiakirjat 1901 - 1901](#)
[E66:6/1-6 Pihtipudas; 1/2 N:o 27 Ilosjärvi, halkomiskartta ja asiakirjat 1905 - 1905](#)
[E66:6/20-27 Pihtipudas; 1/3 N:o 1 Mäenpää, RN:o 1:1-2, halkomiskartta ja asiakirjat 1905 - 1905](#)
[E66:6/28-36 Pihtipudas; N:o 10 Kangas, halkomiskartta ja asiakirjat 1910 - 1910](#)
[E66:6/37-40 Pihtipudas; 0,5 N:o 2 Mäkelä, RN:o 2:3-4, halkomiskartta ja asiakirjat 1910 - 1910](#)
[E66:6/41-43 Pihtipudas; Häyhtiän vesijättömaasta kartta ja selitys 1910 - 1910](#)
[E66:6/44-47 Pihtipudas; 1/2 N:o 6 Tervajoki, RN:o 6:2, peruutettu halkominen 1910 - 1910](#)
[E66:6/48-52 Pihtipudas; N:o 33 Raudanlahti, halkominen 1911 - 1911](#)
[E66:6/53-59 Pihtipudas; N:o 26 Heiluniemi, halkominen 1911 - 1911](#)
[E66:6/60-100 Pihtipudas; Sydänmaan ja Seläntausen kylät, yhteisten saarien jaosta kartta ja asiakirjat 1914 - 1914](#)
[E66:6/101-105 Pihtipudas; 0,3556 N:o 10 Kangas, RN:o 10:5-6, halkominen 1915 - 1915](#)
[E66:6/106-112 Pihtipudas; N:o 24 Löytänämäki, RN:o 24:2-4, halkominen sekä sen yhteydessä toimitettu saarten jako 1915 - 1915](#)
[E66:6/113-116 Pihtipudas; 1/2 N:o 26 Heiluniemi, RN:o 26:3-4, halkominen 1916 - 1916](#)
[E66a:1/1-48 Pihtipudas; N:o 1-27 ja 19-38 ja muita, sekä Soijinkankaan, Partalan, Raudanjärven, Walkeisentauksen, Wirkalammin ja Mäntymäen kruununmaat, vesirajainkäynnistä kartta ja asiakirjat 1908 - 1908](#)
[E75:1/40-53 Pihtipudas; N:o 24 Löytänämäki, isojaon täydennys, katso Keiteleenpohjan kylää, Wiitasaaren pittäjä 1913 - 1913](#)
[E66b:5/1-5 Pihtipudas; 0,4776 N:o 22 Luomala, RN:o 22:5-6, halkominen 1916 - 1916](#)
[E66b:5/6-9 Pihtipudas; 0,1 N:o 25 Salanpää, RN:o 25:9-11, halkominen 1919 - 1919](#)
[E66b:5/10-14 Pihtipudas; 0,5 N:o 25 Uusitalo, RN:o 25:5-8, halkominen 1919 - 1919](#)
[E66b:5/15-23 Pihtipudas; N:o 14 Niskala, RN:o 14:1-6, lokominen ja halkominen 1923 - 1923](#)
[E66b:5/24-33 Pihtipudas; 0,6547 N:o 5 Nokkala, RN:o 5:7-20, lohkominen 1923 - 1923](#)
[E66b:5/34 Pihtipudas; 0,3333 N:o 1 Mäenpää, RN:o 1:5-9, lohkominen ja halkominen 1924 - 1924](#)
[E66b:5/35 Pihtipudas; Pyörälän tilan RN:o 21:15, lohkomisrajakartta 1925 - 1925](#)
[E66b:5/36 Pihtipudas; Niemelän tilan RN:o 21:12, lohkomisrajakartta 1925 - 1925](#)
[E66b:5/37-47 Pihtipudas; N:o 30 Rantala, Lukkarin virkatalo, RN:o 30 & 39:1-9, vuokra-alueen järjestely 1924 - 1924](#)
[E66b:5/48-55 Pihtipudas; 0,42777 N:o 6 Tervajoki, RN:o 6:15-19, halkominen ja lohkominen 1925 - 1925](#)
[E66b:2/42-45 Pihtipudas; Kartta ja asiakirjat Häyhtiän järviuivasta josta muodostettu uusi tila RN:o 40, katso Alvajärven kylää 1926 - 1926](#)
[E66b:5/56-62 Pihtipudas; 0,4983 N:o 27 Läheaho, RN:o 27:12-19, vuokra-alueen järjestely 1926 - 1926](#)
[E66b:5/63-69 Pihtipudas; 0,5000 N:o 7 Saunämäki, RN:o 7:9-12, vuokra-alueen järjestely 1928 - 1928](#)
[E66b:5/70-74 Pihtipudas; 0,3333 N:o 5 Pääkkölä, RN:o 5:27-28, halkominen 1929 - 1929](#)
[E66b:5/75-86 Pihtipudas; 0,4852 N:o 6 Turpeela, RN:o 6:22-41, lohkominen ja halkominen 1929 - 1929](#)
[E66b:5/87-90 Pihtipudas; 0,4583 N:o 26 Heilunniemi, RN:o 26:5-8, halkominen 1929 - 1929](#)
[E66b:5/91 Pihtipudas; 0,6028 N:o 1 Paloniemi, RN:o 1:10-12, lohkominen 1929 - 1929](#)
[E66b:5/92-98 Pihtipudas; 0,9744 N:o 31 Kulju, RN:o 31:4-5, halkominen 1930 - 1930](#)
[E66b:5/99-105 Pihtipudas; 0,36615 N:o 21 Riihimäki, RN:o 21:23-29, halkominen ja lohkominen 1929 - 1929](#)
[E66b:5/106-110 Pihtipudas; N:o 40 Höyhtiö, RN:o 40:1-31, osakasjako 1931 - 1931](#)
[E66b:5/111-113 Pihtipudas; 0,5832 N:o 24 Löytänämäki, RN:o 24:5-9, halkominen 1931 - 1931](#)
[E66b:5/114-121 Pihtipudas; N:o 32 Tuliniemi, RN:o 32:1-3, halkominen 1931 - 1931](#)
[E66b:5/122-128 Pihtipudas; 0,4412 N:o 7 Ohtola, RN:o 7:13-16, halkominen 1931 - 1931](#)

[E66b:5/129-131 Pihtipudas; Kartta ja asiakirjat Rajasilta nimisestä valtion asutustilasta RN:o 43 1930 - 1930](#)
[E144:2/1-8 Pihtipudas; 0.9421 N:o 3 Hovi, RN:o 3:4-5, lohkominen 1934 - 1934](#)
[E144:2/9-13 Pihtipudas; Kartta ja asiakirjat Virkakangas nimisestä valtion asutustilasta RN:o 45 1936 - 1936](#)
[E144:2/14-23 Pihtipudas; N:o 8 Myllyaho, kirkkoherran virkatalo, lohkominen, RN:o 14 & 8 1936 - 1936](#)
[E144:2/24-34 Pihtipudas; RN:o 21:28 Riihimäki, halkominen, RN:o 21:33-38 1937 - 1937](#)
[E144:2/35-38 Pihtipudas; RN:o 31:5 Koivuharju, halkominen, RN:o 31:6-9, rajakartta 1937 - 1937](#)
[E144:2/39-48 Pihtipudas; RN:o 29:1 Ristiharju, halkominen, RN:o 29:3-6 1937 - 1937](#)
[E144:5/73-79 Pihtipudas; Kartta ja asiakirjat Niemelä nimisen tilan RN:o 21:12 lisämaasta, katso Muurasjärven kylää](#)
[E144:2/49-58 Pihtipudas; RN:o 33:2 Raudanlahti, halottu 33:11-12 1942 - 1942](#)
[E144:2/59-67 Pihtipudas; RN:o 19:5 Uusitupa ja Syrjälä 19:14, halottu 19:15-16 1942 - 1942](#)
[E144:2/68-78 Pihtipudas; RN:o 25:15 Rönninghiekka, halottu 25:16-17 1939 - 1939](#)
[E144:2/79-81 Pihtipudas; RN:o 22:20 Luomala, halottu 22:23-24, rajakartta 1941 - 1941](#)
[E144:2/82-86 Pihtipudas; Kartta ja asiakirjat Yrittävä nimisestä tilasta RN:o 6:64 1936 - 1936](#)
[E144:2/87-94 Pihtipudas; RN:o 17:5 Kaarret, halottu 17:15-17 1938 - 1938](#)
[E180:4/1-2 Pihtipudas; RN:o 33:11 Mäkelä ja 33:12 Raudanlahti, halottu 33:13-16, rajakartta 1943 - 1943](#)
[E180:4/3-8 Pihtipudas; RN:o 22:22 Uusitalo, halottu 22:25-27 1948 - 1948](#)
[E180:4/9-11 Pihtipudas; RN:o 3:5 Hovi, halottu 3:8-13, rajakartta 1948 - 1948](#)
[E180:4/12-17 Pihtipudas; RN:o 46 Vanhapelto, kartta ja asiakirjat 1949 - 1949](#)
[E180:4/18-20 Pihtipudas; RN:o 25:19 Uustalo, halottu 25:25-26 1953 - 1953](#)
[E180:4/21-23 Pihtipudas; RN:o 5:23 Sunila, halottu 5:62-64, rajakartta 1953 - 1953](#)
[E180:4/24-26 Pihtipudas; RN:o 49 Lisä - Koskela, rajakartta ja asiakirjat 1955 - 1955](#)
[E180:4/27-30 Pihtipudas; RN:ot 4:7, 9:36 ja 37:4-6, rajakartta ja asiakirjat 1954 - 1954](#)
[E180:4/31-34 Pihtipudas; RN:o 12:15-16, 13:9 ja 48 Lisä - Eskola, rajakartta ja asiakirjat 1954 - 1954](#)
[E226:2/1-3 Pihtipudas; RN:ot 12:19 Vastike - Haapa ja 50 Saparo, rajakartta ja asiakirjat, RN:ot 12:17, 21:17 ja 28:2 lohkominen 1955 - 1955](#)
[E226:3/1-5 Pihtipudas; RN:o 24:14 Korpi, rajakartta ja asiakirjat, katso Seläntaus 1951 - 1951](#)
[E226:2/4-10 Pihtipudas; RN:o 33:8 Järvenpää, lohottu 33:17 ja halottu 33:18-20 1956 - 1956](#)
[E226:5/25-36 Pihtipudas; RN:o 38 Mustikkamäki, lohottu 38:1-11, rajakartta, katso Elämäjärvi 1955 - 1955](#)
[E226:2/11-15 Pihtipudas; RN:ot 9:56 Lisä - Pikkula, 10:86 Lisä - Haanpää, 10:87 Lisä - Alanko ja useita muita tiloja, katso Tietosisältö 1956 - 1956](#)
[E226:2/16-18 Pihtipudas; RN:o 7:16 Peltoniemi, lohottu 7:53-54, rajakartta 1956 - 1956](#)
[E226:2/19-22 Pihtipudas; RN:o 26:1 Hiekanpää, halottu 26:17-26, rajakartta 1954 - 1954](#)
[E226:2/23-30 Pihtipudas; RN:ot 9:46 Rautiala, 11:20 Pohja, 60 Pitkäsuo ja 61 Ahokorpi, rajakartta ja asiakirjat 1954 - 1954](#)
[E226:2/31-40 Pihtipudas; RN:ot 13:22 Haapalampi, 78 Salmismäki ja 79 Vasko tässä sekä RN:o 22:7 Palolampi Sydänmaan kylässä, rajakartta ja asiakirjat 1954 - 1954](#)
[E237:14/1-3 Pihtipudas; RN:o 16:17 Kauppila, lohottu 16:18 ja halottu 16:20-21, tiluskartta ja epätäydellinen pöytäkirja 1956 - 1956](#)
[E237:14/4-18 Pihtipudas; RN:o 23:28 Ilosjoki, lohottu 23:29-33 1959 - 1959](#)
[E237:14/19-32 Pihtipudas; RN:ot 5:96, 7:56-71, 32:6 ja 51-57 tässä sekä 4:118-119, Alvajärven kylässä, rajakartta ja asiakirjat 1954 - 1954](#)
[E237:14/33-52 Pihtipudas; RN:ot 20:8, 21:73-75, 21:80, 23:26, 26:27, 27:31, 28:8 ja 62-66, rajakartta ja asiakirjat, RN:ot 24:3 ja 27:18, lisäalueen liittäminen 1958 - 1958](#)
[E237:14/53-59 Pihtipudas; RN:ot 96 Louhikko, 97 Lamminkangas ja 9:71-72 sekä lisäalue tilalle 6:54, rajakartta ja asiakirjat, keskeneräiseksi jätetty uudistus 1966 - 1966](#)